Adananın kurtuluş günü münasebetile dün büyük bir toplantı yapıldı

AKŞAM

İspanya vekayiinden dolayı yeniden endişeler artmağa başladı

Sene 19 — No. 6545 — Fiati her yerde 5 kuruş | ÇARŞAMBA — 6 KÂNUNUSANİ 1937 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Atatürk Konyaya hareket etti

Başvekil, büyük erkânıharbiye reisi, hariciye vekili de Ankaradan hareket ettiler

Ankaradan hareket eden zevat Eskişehirde Atatürke mülâki oldular

İstanbul 5 (A.A.) — Atatürk 5 ikinci kânunda İstanbulu terk etmeğe ve şimdilik Konyaya gitmeğe karar vermiştir. Müşarünileyh bu gece saat üçte Haydarpaşa istasyonundan hususî trenlerile Konyaya hareket buyurmuşlardır.

Ankara 6 [Telefonla] — Başvekil İsmet İnönü, büyük erkânıharbiye reisi mareşal Fevzi Çakmak, hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Aras ve daha bir çok zatlar, bu sabah saat beşte hususî trenle Eskişehire müteveccihen hareket etmişler ve orada Atatürke mülâki olmuşlardır. Müşarünileyhim Atatürke Konya seyahatlerinde refakat edeceklerdir.

Adananın kurtuluşu dün coşkun tezahüratla kutlandı

Adanalılar, emirlerine hazır bulunduklarını Atatürke bildirdiler ve Hatayın da kurtulmasını dilediler

Adana 5 (Akşam) — Kurtuluş törenine, dün gece yarısı atılan toplar ve fabrikaların dakikalerce süren düdük seslerile başlandı.

Daha şafak sökmeden evvel, halk, merasimin başlanacağı Saat kulesinin etrafına akın etmeğe başladı. Merasime saat onda başlanarak on üç buçuğa kadar devam etti. Bu münasebetle büyük bir resmi geçit yapıldı. Daha dünden şehrin her tarafı bayraklarla ve ağaç dallarile donatılmış ve süslenmişti. Merasimin en büyük hususiyetini, bu merasime iştirak etmek üzere Adananın dört yanından gelen Hataylılar teşkil ediyordu. Hataylıların kendi bayraklarile halk arasından geçişi, şimdiye kadar misli görülmemiş heyecan uyandırdı.

Hataylılar, büyük ıztırablarını, güzel ve manalı sembollerle ifade etmişlerdi. Sembollerin üzerinde Atatürkün resmi ve altında da «Bizi de kurtar!» cümlesi vardı.

Semboller geçerken, halk baştan başa heyecan kesilmişti. Heyecandan ağlıyanlar pek çoktu. Arada sırada yükselen «Hatay kurtulacaktır» sesi heyecanı artırıyordu.

Gece şehrin muhtelif taraflarında fener alyları yapılmış ve bir de balo verilmiştir.

Adana 6 (Akşam) — Adananın kurtuluş bayramı münasebetile vali ve parti başkanı B. Tevfik Hadi tarafından Reisicumhur Atatürke, Başvekil İsmet İnönüne, büyük erkânı harbiye reisi Mareşal Fevzi Çakmağa, Dahiliye vekiline tazim telgrafları çekilmiştir.

Atatürke çekilen telgrafın metni şudur:

«Halk, köylerden gelen 50,000 den fazla atlı ve yaya, Adananın 15 inci kurtuluş yıldönümünü kutlamak için toplanmıştır. Adanalılar her şeyden önce Büyük Atalarının kurtarıcı varlıklarına karşı sonu gelmiyen saygı ve sevgilerini candan canlandırmışlardır. Ulu Şefin kendilerine vereceği emre başlarını düşünmeden

(Devamı 2 nci sahifede)

Atatürkün bir tek işaretini bekliyoruz..

Adananın kurtuluş günü münasebetile dün heyecanlı bir toplantı yapıldı

Bir hatip nutkunda dedi ki: *"Atatürkün Adana için söylediğini nasıl yerine getirdikse Antakya için söylediğini de yerine getireceğiz. Bunun için de yalnız Adanalılar kâfidir.,,*



Dünkü toplantı esnasında Eminönü Halkevi salonundan iki görünüş

Adananın kurtuluşunun on beşinci yıldönümü dün Toroslu gençlerin ve bütün İstanbulluların iştirakile Halkevinde büyük tezahürat yaparak kutlandı. Birçok vatanperverane tezahürlere vesile veren bu toplantıda Adananın kurtuluş mücadelesi, Türkün bu vatan toprağında istiklâl uğrunda yaptığı büyük savaş ve kahramanlıkları anlatan hatipler Adananın hemen yanında istiklâl bekleyen Hataylı Türklerin bugünkü vaziyetine temas ederek onların da kurtuluş gününün yakın olduğunu heyecanlı sözlerle tekrarladılar. Bu suretle dünkü toplantı Sancak Türklerinin kurtuluşu için de yeni bir tezahüre vesile oldu.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Dahiliye vekili de Eskişehire gitti

Ankara 6 (Telefonla) — Atatürke mülâki olmak üzere bu sabah hareket eden zevat arasında Dahiliye vekili Şükrü Kaya ve riyaseticumhur umumî kâtibi Riza Aksoy'da vardır.

Umumî müfettişler

iktisad vekilile görüştüler

Ankara 5 (Telefon) — Umumî müfettişler bugün Dahiliye vekâletindeki içtimalarını bitirmişler, raporlarını hazırlayarak başvekâlete vermişlerdir. Müfettişler İktisad vekilinin reisiliğinde yaptıkları toplantıda iktisadî işler üzerinde vekille görüşmüşlerdir.

Bir ateşçinin iki bacağını tren kesti

Dün akşam saat 19,30 sıralarında Haydarpaşa tren istasyonunda tren manevra yaparken makasçı Ahmedin yanlış bir manevrası neticesinde makinist Nuri ve ateşçi Halilin idare ettikleri tren ateşçi Ahmede çarpmıştır.

Ahmedin iki bacağı trenin altında kalarak diz kapaklarının üst tarafından kopmuştur. Yaralı derhal hastaneye kaldırılmışsa da kapının önünde ölmüştür.

Parti grupu mühim bir toplantı yaptı

Hatay işinde Fransanın takib ettiği usul şiddetle tenkid edildi

Ankara 5 (A.A.) — C. H. partisi kamutay grupu bugün Trabzon saylavı B. Hasan Sakanın başkanlığında toplandı.

Dr. Aras Cenevrede ve Pariste Sancak meselesi üzerinde geçen müzakereleri ve murahhas heyetimizin çalışmasını C. H. P. içtimaında hulâsa etti.

Bu hulâsa geçen hafta P. G. tebliğinde zikredilmiştir. Dr. Aras buna ilâve olarak Paristen ayrılırken Fransız başvekili ile görüştüğünü ve müşarünileyh hakikî bir hüsnü niyet göstererek iki memleket arasında iyi münasebatı muhafaza edecek bir hal sureti bulmak lüzumunda ısrar ettiğini ve yılbaşı münasebetile bir kaç gün istirahatten sonra Sancak işile kendisinin de iştigal edeceğini söylemiş ve diğer taraftan Sancak için Fransa hariciyesince tasavvur edilen ve fiilî sahada bizi tatmin edebilecek mahiyette zannedilen - rejimi - adı bilâhare

(Devamı 10 uncu sahifede)



— Hayat pahalı diyenler acaba bizi görmüyorlar mı?..

Son dakika

Almanya İspanya hükûmetine 3 günlük mühlet verdi

Bu müddet zarfında Alman vapurunun hamulesi iade edilmezse iki İspanyol vapuru satılacak

Berlin 6 (Akşam) — D. N. B. nin bir tebliğine göre İspanya sularında bulunan Alman filosu kumandanı Valensiya hükûmetine bir nota göndererek Alman bandıralı Palos vapuru hamulesile içinde bulunup tevkif edilen bir yolcunun iadesi için 8 kânunusaniye kadar mühlet vermiştir. Bu mühletin inkizasında Alman vapurunun hamulesile yolcusu iade edilmiyecek olursa Alman harp gemileri tarafından yakalanmış olan İspanya hükûmetine ait Aragon ve Guera vapurları satılığa çıkarılacaktır. Bu suretle Palos vapuru hâdisesi kapanacaktır. Nasyonalist Angriff gazetesi, Alman hükûmetinin İspanya hükûmetine bir ultimatom verdiğinden bahsediyordu. Alman polisi derhal gazetenin bu nüshalarını toplattırmıştır.

NORVEÇ HÜKÛMETİ ÂSİLERİ MESUL TUTACAK

Oslo 6 (Akşam) — Norveç hükûmeti General Frankoya bir nota vererek İspanya hududunun ablokasını gayrimeşru addettiğini ve Norveç gemilerine yapılacak tecavüzlerden dolayı, Burgos hükûmetini mesul tutacağını bildirmiştir.

Adananın kurtuluşu dün coşkun tezhüratla kutlandı

(Baş tarafı birinci sahifede)

bağışlamağa hazır olduklarını en coşkun tezahüratla ifade etmişlerdir.

Kardeş Hatayın da istiklâl ve kurtuluş bayramlarına kavuşturulmalarını Büyük Atalarından dilemişlerdir. Şu dakikada tekmil Çukurovalılar, Atanın yolunda onun büyük adının önünde baş eğmişler ve saygılarını sunarak büyük fikirlerinizin uğrunda canlarını fedaya and içerek emrinize hazır olduklarını bildirmişlerdir.

Sonsuz tazimlerimizle bunu Ulu Atamıza arzederim.»

Halkın kurtuluş bayramı münasebetile hararetli tezahüratı devam ediyor. Adanalılar bugünkü tezahüratın bir misline daha şaid olduklarını söylüyorlar. Gece belediye önünde toplanan binlerce halk Adana ve Hataylı gençlerin Adananın kurtuluşunu, Hataylıların ıztıraplarını anlatan nutuklarını coşkun tezahürlerle karşıladılar. Belediye tarafından verilen 200 kişilik ziyafete istiklâl marşı ve Atatürk şerefine içmekle başlanmıştır. Ziyafette söz alanlardan Antakyalı Rasim ezcümle demiştir ki:

«— Biz Atatürkün emirlerini bekliyoruz. Bu emri aldığımız gün esaret zincirlerini bir hamlede kırmağa muktediriz.»

Coşkun alkışlarla karşılanan bu sözler üzerine davetlilerden diğer bir Hataylının teklifile yakında istiklâline kavuşacak Antakyalılar şerefine içildi ve Cumhuriyet marşı bir ağızdan söylendi. Şiirler okundu. Şiir söyliyenlerden Kâmrana Adana valisi ve parti başkanı B. Tevfik Hadi tarafından hediye edilen saat mebus B. Ferid Celâl tarafından kendisine verildi.

DAHİLİYE VEKİLİNİN TEBRİK TELGRAFLARI

Bu esnada Dahiliye vekili Şükrü Kaya tarafından gönderilen şu cevap alkışlar arasında okundu:

«Müstakil yaşamak, devlet kurmak ezeli hakkı olan Türk milletinin kudretinin bir kere daha tahakkuk ettiği Adananın yabancıların istilâsından kurtulduğu bugünün yıldönümünü sevgilerle kutlarım.»

İÇEL MEBUSUNUN NUTKU

Ziyafette İçel mebusu da söylediği nutukta Hatay etrafında söylenen sözlere temas ederek dedi ki:

«— O sözleri Hataylı arkadaşlar teyid ettiler. Söylenen sözlerden anladım ki, Türklüğü kurtaran Atatürk Hatayı da kurtaracaktır. Şu noktanın bilinmesi lâzımdır ki, esareti yıkmak için topluluk lâzımdır. Hataylı arkdaşlarımız bu mefhum etrafında toplanmışlardır. Gaziantepliler, Maraşlılar, Adanalılar gibi onlar da Atatürkten aldıkları ilhamla mutlak ve mutlak surette istiklâllerini alacaklardır.

İçel mebusundan sonra bir çok kimseler söz almışlar, İsmet İnönü, Fevzi Çakmak, ordu ve Şükrü Kayanın şereflerine tekrar tekrar içilmiştir. Bu arada belediye reisi Turhan da:

«— Benim için söyliyecek bir söz kalmıştır. O da Türk milletinin saadetine, Atatürkün sıhhatine, şerefine üç defa daha içmektir..» demiştir.

MERSİNDE KURTULUŞ BAYRAMI

Mersin 5 (A.A.) — Bugün Mersinin kurtuluş bayramı coşkun tezahüratla kutlandı. Bu vesile ile büyük kurtarıcılarımızın adı saygı ve minnetle anıldı. Geceleyin ayrıca şenlikler yapılarak, Halkevi tarafından bir müsamere verilmiştir.

Amerikanın bitaraflığı

Kongre bu meseleyi tetkik etmeğe başlıyor

Vaşington 5 (A.A.) — Bugün kongre pek mühim bir içtima akdedecektir. Bitaraflık kanunu muarızlarile bu kanunun daha şiddetli tatbikini isteyenler şimdiki kanuna itiraz edeceklerdir. İdare, reisicumhura İspanyaya gönderilecek silâhlara konacak ambargonun tatbiki hakkında takdirî selâhiyet veren bir tadil teklifi verecektir.

Reisicumhur bundan sonra memnu eşya listesini intihab etmek hakkını isteyecek ve muhabirlere açılan kredilerin kesilmesini taleb edecektir.

Bundan maada demokrat ekseriyeti muvakkat buhran kanunlarının ıslahı için mücadele edecek ve şunları isteyecektir:

1 — Amelelerin hayat şartlarının ıslahı,
2 — İş saatlerinin azaltılması,
3 — Yevmiyelerin arttırılması,
4 — İhtilâf vukuunda federal hakemliğin bir nizamnameye bağlanması.

Bütçe hakkındaki müzakereler daha toplantının bidayetinde işsizliğin tazminatı, büyük mikyasdaki işler ve hususî teşebbüslere yardım mevzuları etrafında münakaşalara sebebiyet verecektir.

Tahmin edildiğine göre reisicumhur federal yardım müesseseleri için yeni tahsisat isteyecektir.

Bu müzakerelerin hazirandan evvel bitmiyeceği zannedilmektedir.

Japonya ile İtalya arasında müzakereler

Roma 5 (A.A.) — Japonyanın şarki Afrikadaki menafiini vikaye için girişilmiş olan ticarî müzakereler devam etmektedir.

Bu müzakerelere geçen teşrinisanide Japonyanın fiilen Habeşistandaki İtalyan imparatorluğunu tanıması akabinde başlanmıştır.

Bu Sabahki Telgraflar

İngilterede endişeler artıyor

Bazı gazeteler İspanya işinin harbe sebeb olmasından bahsediyorlar

Londra 5 (A.A.) — İspanya meselesinin vehamet kesbetmesi üzerine sol cenaha mensup İngiliz gazetelerinin bir harbi intaç edebilecek mahiyette tedbirler alınmasını tavsiye etmeleri Daily Mail gazetesini korkutmaktadır. Bu gazete diyor ki:

Şimdiki vaziyette İngiliz siyaseti hassasiyetten değil hakikatten mülhem olmalıdır. İngiliz hükûmetinin müstakar ve anti komünist bir hükûmetin Madridde yerleşmesini tercih ettiği herkesce malûmdur. Almanya ile İtalya, İspanyada kızıl bir hükûmetin tesisini katî surette kabul etmiyeceklerini söylemekle insanlığa hizmet etmişlerdir.

Londra 5 — İspanyaya binlerce İtalyan gönüllüsünün gitmesi ve deniz hâdiselerinin çoğalması endişe uyandırmıştır. Taymis ve Deyli Telgraf gibi hükûmetle münasebetleri olan gazeteler İtalyan gönüllüleri hakkında makale yazıyorlar. Fakat muhalif gazeteler şiddetli makaleler yazarak Almanya ve İtalyaya hücum etmekte, hükûmeti de şiddetle tenkid eylemektedir. Deyli Herald: «İngilterenin İtalyayı İspanyada istediğini yapmakta serbes bıraktığı aşikârdır» diyor.

BİR ALMAN GAZETESİ NE DİYOR?

Berlin 5 — Berliner Tageblat gazetesi İngiliz-Fransız anlaşmasından bahsederken diyor ki: «İtalyanın elleri İspanyada serbes bırakılmıştır. İspanya işlerinde İtalyanın hareket tarzı malûmdur ve bu istikbalde de değişmiyecektir.

FRANSIZLARIN MÜTALÂASI

Paris 5 (A.A.) — İspanyaya İtalyan kıtalarının gönderilmesi son İngiliz - İtalyan anlaşmasile kabili telif midir? Paris matbuatı bu sabah bu suali sormaktadır.

Echo de Paris gazetesinde Pertinax bu hususta şu satırları yazmaktadır:

«Dört bin İtalyan askeri İspanyaya ihraç edilmiştir. İşte Romanın gönüllüler meselesi hakkındaki Fransız ve İngiliz notalarına cevabı... İngiliz - İtalyan anlaşması vukuatın seyrini değiştirmemiştir. Almanlara göre bu anlaşma İngiltere ile Fransa arasına sokulmuş bir çividir. Bu hususta hakikati tebeyyün ettirmek İngiltere hükûmetine aiddir.»

ON BİN İTALYAN GÖNÜLLÜ

Londra 5 (A.A.) — Reuter ajansının öğrendiğine göre Noelden biraz evvel veya biraz sonra takriben 6,500 İtalyan gönüllüsünden mürekkeb bir kafile daha Cadix'de karaya çıkmıştır.

Bu haber İngiliz hükûmetince malûmdur. Son on beş gün zarfında İspanyaya gelen İtalyan gönüllülerin miktarı bu suretle on bini geçmektedir.

Çöp nakli

Belediye yeniden kamyonlar satın alacak

Belediyenin çöp nakli için kullandığı altı kamyona ilâveten Şehir meclisinden alınan 43 küsur bin liralık tahsisat ile yeniden çöp kamyonu alacağı yazılmıştı. Belediye şimdilik bu kamyonlar ile çöp nakliyatını temin edecektir.

Fakat yalnız İstanbul ve Beyoğlunda toplanan çöpler günde 80 kamyona baliğ olduğundan elde mevcut vesait ile bunları süratle toplamağa imkân görülmüyor. Belediye 937 bütçesine tahsisat koyarak daha bir mikdar kamyon alacaktır.

Bütün İstanbul çöplerinin birikme istasyonlarında uzun müddet durmaksızın nakilleri için 40 kamyona ihtiyaç olduğu ileri sürülüyor. Belediye, kamyon mikdarını arttırdıktan sonra İstanbul çöplerini Şişli haricinde bir yere değil, Kilyos sahilinde bir çukura dökmek istiyor.

Nafıa vekili Ankaraya gitti

Bir müddettendberi şehrimizde bulunan Nafıa vekili B. Ali Çetinkaya Ankaraya hareket etmiştir.

Fransız sefiri

Ankara 5 (Telefon) — Fransız sefiri M. Ponsot bugün Hariciye vekilini ziyaret ederek bir müddet görüşmüştür.

Şeker istihlâk resmi

Ankara 5 (Telefon) — Meclis İktisad encümeni bugün şeker istihlâk resmi hakkındaki yeni kanun projesinin müzakeresini bitirmiş ve lâyihayı aynen kabul etmiştir.

İngiliz gönüllüler

Bu hafta içinde bir kafile Barselona gidiyor

Londra 5 (A.A.) — Müstakil işçiler partisine mensup gönüllüler bu hafta zarfında Barselona hareket ederek Aragon cephesindeki beynelmilel milis kuvvetlerini takviye edeceklerdir.

Londra 5 (A.A.) — Daily Mail gazetesine göre komünistlerin İspanyaya göndermek üzere gönüllü toplamak için mesaî sarfetmekte olduklarından dolayı delikanlıların memleket haricine çıkmalarının sıkı bir tetkike tabi tutulması bütün İngiliz limanları memurlarına emredilmiştir.

Bu gazete, geçen cumartesi günü gençlerden mürekkep ufak bir grubun İspanyaya gitmek üzere cenubî Galesden ve Durhamdan hareket ettiğini yazmaktadır.

Lübnan kabinesi

Beyrut 5 (A.A.) — Cumhur başkanı, Beyrut saylavı Hayreddin Ahdabi yeni kabineyi teşkile memur etmiştir.

Yugoslav - Bulgar anlaşması

Türk - Bulgar anlaşmasının hemen ayni olacakmış

Bulgar başvekili ve Hariciye nazırı M. Köseivanof, 25 kânunusanide imzalanacak olan Yugoslav - Bulgar paktı hakkında Temps gazetesinin Sofya muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

—Hazırlanan pakt, vaktile Belgradda sefir iken Yugoslav hükûmetine yaptığım tekliflere tamamen uygundur. Pakt meselsi, geçen eylûlde Cenevreden dönüşümde, Yugoslav payhtahtında M. Stoyadinoviçle yaptığım mükâlemeler esnasında daha müsbet bir surette tedkik edilmiştir. Bir ay oluyor ki, Yugoslav hükûmetine sarih bir teklifte bulunduk. Yugoslav hükûmeti, sarih taahhüdlerle bağlı bulunduğu Küçük itilâf ve Balkan andlaşmasına dahil devletlerin fikrini sormadan bize cevap veremezdi.

Bazı komşularımız ihtirazî kayıtlar ileri sürmekle beraber muvafakat cevabı verdiler. Bunun üzerine bizi Türkiyeye bağlayan dostluk misakına benzer, belki de tamamile ayni olacak bir paktla Yugoslavya ile Bulgaristan arasında fiilen mevcud olan ve Balkan sulhünün esaslı bir âmili bulunan iyi münasebetleri diplomatik bir vesika ile tamamlayacağımızdan fevkalâde mesud ve bahtiyarız.»

Komünistliğe tahrik suçundan tevkif edilenlerin sorguları yapıldı

Komünistliğe tahrik suçundan tevkif edilen Nâzım Hikmetle diğer on iki arkadaşı haklarındaki evrak yedinci istintak dairesine verilmişti. Dün on üç suçlunun istintak hâkimi tarafından sorguları yapılmıştır.

İzmirde bir cürmü meşhut

İzmir 5 (Telefon) — Bugün şehrimizde bir cürmü meşhut vakası olmuştur: Ödemişli Mehmed adında biri şoför ehliyetnamesi almak istemiş ve bu iş için belediye makine mühendisi B. Hurşide ve seyrüsefer âmiri B. Hüseyine rüşvet teklif etmiştir. Memurların aldıkları tertibat neticesinde Ödemişli Mehmed cürmü meşhut halinde yakalanmış ve mahkemeye verilmiştir.

Gazete i'ânlarının damga resmi

Ankara 5 (Telefon) — Hakkı Tarık Us meclise bir kanun teklifi yaparak damga resmi kanununun 11 inci maddesinin değiştirilmesini istemektedir.

Yaptığı bu teklifin esası gazetelerdeki neşredilen ilânlarla mecmualardaki ve muvakkat risalelerdeki neşredilen ilânlardan ayni damga resmi alınmasının doğru olmadığı ve bu müsavatsızlığın telâfisini istemektedir.

Müstemlekeler

Bir İngiliz lordu acele bir konferans toplanmasını istiyor

Londra 5 (A.A.) — Lordlar kamarası âzasından lord Elibank, Times gazetesi ile neşrettiği açık bir mektubla müstemlekeler meselesinin hemen tetkik edilmesini istemektedir.

Lord Elibank, geçenlerde imparatorluk dahilinde yaptığı bir seyahat esnasında dominyonlarda bir çok zevat ile görüşmüştür. Bu zevat, bu mesele için mutlaka bir hal sureti bulunması mütalâasını serdetmişlerdir. Eğer bu meselenin halli ihmal edilecek olursa müstakbel nesiller bizi basiretsizce hareket etmiş olmakla muahaze edeceklerdir.

Lord Elibank, münhasıran müstemleke sahibi devletler mümessillerinden mürekkep bir komisyon teşkilini teklif etmektedir. Hatırlardadır ki lord İllen Of Husfwood, geçenlerde beynelmilel bir komisyon teşkili teklifinde bulunmuştur.

Lord Elibank, Togo ve Kamerounun Almanyaya iadesini tavsiye etmektedir. Bu takdirde Samoa ve yeni Guinenin iadesine yeni Zellanda ve Avusturalyanın muhalefet etmiyecekleri mütalâasındadır.

Berlin 5 (A.A.) — Millî ekonomi nazırının M. Von Ribbentrop ile birlikte müstemleke meselesi hakkında bir Alman muhtırası hazırlamakta olduğu hakkında ecnebi membalarından gelen haberlerin asılsız olduğu Berlinin iyi haber alan mahafili tarafından öğrenilmiştir.

İşsizlik azalıyor

Beynelmilel mesai bürosunun bir istatistiği

Cenevre 5 (A.A.) — Beynelmilel mesai bürosunun üç aylık istatistiklerine göre ağustos ayı ile kânunuevvel ayı arasında bir çok memleketlerde işsizlik azalmıştır.

On senedenberi devam etmekte olan bu salâh, bilhassa İngiltere, Macaristan, Letonya, Yugoslavya, Bulgaristan, Estonya, Japonya ve İsveçde hissedilmiştir. Buralarda senayide iş görmekte olanların mikdarı 1929 senesindeki mikdardan fazladır.

Pariste yeni bir grev

Paris 5 (A.A.) — Paris çamaşır ve kolahaneleri müstahdemini, ücretlerinin yüzde on beş nisbetinde arttırılmasını ve kırk saatlik haftanın kabulünü istemek üzere grev ilân etmişlerdir.

Paris 5 (A.A.) — Haber alındığına göre, grev ilân eden Maggi süt müessesesinin memurları bu müessesenin fabrika, antrepo, garaj ve dükkânlarını işgal etmişlerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

Tatbik kıymeti

Türkiye gazetelerinin şu son bir kaç aylık koleksiyonlarında her bakımdan ehemmiyete değer bir Sancak edebiyatı teşekkül etti. Bu edebiyat, hiç biri diğerini nakzetmiyen, bilâkis hepsi biribirini tamamlıyan vesika - hâdiselerden vücud bulmuştur. Sancakta bir perde arkası vardır ki onun hazin esrarlarını, yıllardanberi, hükûmet kendi vasıtaları ile, ve Türk basını kendi kaynaklarından haber almakta idi. Perde üstündeki göstermelik'lerin ne kıymeti olduğunu biliyoruz. Hakikatte Sancaktaki ırkdaşlarımız Türksüzleşme ile yurdsuzlaşma arasında hazin bir vaziyete mahkûm edilmişlerdir. Ora Türklüğü için devam yolu, kendi taliine kendi hâkim olmaktan ibarettir. Bu talihle oynamak kudreti başkalarında bulundukça, her şey, kâğıt üstünde ve nazariyatta kalacak, teahhüdler, ancak lâfızlarını kurtarmak, fakat manalarına hiyanet edilmek kasdi ile, kötü niyetli bir politikanın demegojisine kurban olacaktır.

Herhangi bir anlaşmada tatbik inancası elde etmek için, enbaşta, bir takım prensipleri kabul etmek lâzımgelir. Bu prensipler şunlardır: Sancak Türktür, bir; Sancak vahdeti ile Suriye vahdeti ayrı ayrı şeylerdir, iki! Sancak Türktür, ve orada, tıpkı Suriyedeki arab olmıyan ekalliyetler gibi, Türk olmıyan ekalliyetler vardır. Sancak ayrı bir vahdettir, bu vahdeti sarih olarak ifade etmiyen her teahhüd, ne Hatay'ı, ne de Türkiyeyi tatmin eder.

Anlaşmaların samimiyeti, ancak, vuzuhlarına dayanabilir. Vuzuh, yani, prensiplerde hiç bir tevile elverişli olmıyan tam bir anlaşma!

Sancak ıstırab çekiyor. Yıllardanberi çekiyor: Fakat bir ümidi vardı: Akdenizin bu kıyılarında Fransanın kati vaziyeti anlaşıldığı zaman, onun da talii taayyün edecekti. Bu ümidde güvençlerinden biri kendisi hakkındaki teahhüdler, ikincisi, kendisini bu teahhüdlere razı etmek için şeref sözünü ortaya atmış olan Türkiye idi. Suriye - Fransa muahedesinin mahiyeti anlaşıldığından beri, bu ıstırab artmıştır.

Cenevre görmenlerinin, orada, halk kalbinden ne kadar uzaklaştırılmağa çalışılacağını bilmiyor değiliz. Fakat biz hakikati muzaffer kılmak için her türlü imkânları kullanmağa karar vermişizdir. Bize söylenen her perde - cümlenin arkasında sakladığı iç manayı bilmekteyiz. Çünkü bu mesele ile bizim alâkamız, başka hiç bir alâka ile kıyaslanamaz.

Bir anlaşma yolu arıyanlara, bizi bu anlaşmanın ancak tatbik kıymeti, yani bugüne kadar süregelen tecrübenin tam aksi ve zıddı netice verecek olan acık ve katî mahiyeti meşgul etmekte olduğunda tereddüd bile etmesinler. Hatay hür olmadıkça hiç bir şey olmaz.

Falih Rıfkı ATAY

Ticaret odasında yeni idare heyeti seçimi

Ticaret odası meclisi bugün saat üçte toplanarak odanın yeni bütçe ve kadrosunu gözden geçirecek ve idare heyeti toplantılarında ticaret işleri hakkında verilen muhtelif kararları tedkik edecektir.

Bundan başka yeni idare heyeti seçimi de bugünkü toplentıda yapılacaktır.

İmar plânı

Dün belediyede mühim bir toplantı yapıldı

Dün öğleden sonra belediye fen heyeti müdürü Hüsnünün odasında vali ve belediye reisinin reisliği altında bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıya belediye imar şubesi müdürü Ziya ile fen heyetinin diğer bazı erkânı iştirak etmişlerdir.

Dünkü toplantıda şehircilik mütehassısı M. Prostun hazırladığı avan proje eylemiş plânı etrafında verdiği rapor tetkik edilmiştir. Vali bu hususta fen heyetinden izahat almış ve imar bürosunun mesai tarzı etrafında bazı talimat vermiştir.

Şehircilik mütehassısı, İstanbulun umumî plânile beraber bazı semtlerin imarı için bir takım mevziî plânlar da hazırlamıştı. Şehrin umumî plânını tatbik etmek için zamana ihtiyaç görüldüğünden bu mevziî plânların tatbikine başlanacaktır.

M. Proste bu sefer geldiği zaman bilhassa bu mevziî plânlarla meşgul olacaktır.

Iş kanunu

Dağıtılacak beyannameler için hazırlık başlıyor

İş kanununun tatbiki için müesseselere dağıtılacak beyannameler hakkında görüşmek üzere dün öğleden sonra vali muavini B. Hüdainin reisliği altında bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıya bütün kaza kaymakamları iş mıntakası şefi B. Halûk ile iş müfettişi B. Nasuhi iştirâk etmişlerdir.

Dünkü toplantıda beyannamelerin nasıl dağıtılacağı görüşülmüştür. Her kaza kendi mıntakasındaki müesseselerin birer cedvelini yapacak ve bu beyannamelerin şubat başına kadar dağılmasile her müessesedeki amele tarafından doldurulmasını temin edecektir.

Belediyede kâğıt ve zarflar hakkında bir karar

Belediye reisliği, merkez ve şubelerde kullanılan yazı kâğıt ve zarflarının ayrı ayrı renk ve boyda bulunmalarının muamelâtta karışıklığa sebep olduğunu görmüş ve bunun önüne geçmek üzere yeni bir karar vermiştir.

Bu karara göre bütün kâğıt ve zarflar üç boyda ve ayni renkte olacaktır. Bir şubattan sonra eski kâğıt ve zarflar kullanılmıyacaktır.

Eski kâğıtlar levazım ambarına teslim edilecek ve yenilerile mübadele edilecektir.

Bir dolandırıcılık iddiası

Mahmudpaşada Abutefendi hanı hissedarlarından Süleyman adında biri zabıtaya müracaat ederek Tevfik adında bir adamın kendisine sahte bonolar vermek suretile 250 lirasını dolandırdığını iddia etmiştir. Zabıta bu iddia etrafında tahkikata başlamıştır.

Kümes hayvanları

Cılız olarak satılmasının önüne geçmek için tedbir alınacak

Tavuk, piliç, kaz, hindi satıcıları son zamanlarda şehrimizde çok artmıştır. Bu kümes kayvanları ya İstanbula yakın yerlerden getirilerek satılıyor, yahut ta şehir civarında yetiştiriliyor. İstanbul halkından bir çok kimseler, haftada bir iki defa Mudanya, Yalova gibi İstanbula yakın yerlere gidiyorlar ve orada köylüden ucuzca tedarik ettikleri tavuk ve emsali hayvanları buraya getirerek kârile satıyorlar.

Bu seyyar satıcılar içinde sermayesi fazlaca olanlar çok hayvan topladıkları için bunları şehir içindeki tavukçu dükkânlarına toptan devrediyorlar.

Piyasaya sürülen bu kümes hayvanları içinde iyi beslenmiş olanlar çoktur. Fakat bir kısmının da iyi gıda verilmediği için çok cılız, yağsız ve eti lezzetsiz olduğu görülüyor.

Kendisine tavukçuluğu meslek edinen bazı seyyar satıcılar, bunları mümkün mertebe ucuza mal etmek üzere hayvanların adamakıllı beslenmesine ehemmiyet vermiyorlar.

Aç kalan hayvan da açlığını gidermek için, toprak, kurumuş kireç gibi şeyleri yemeğe mecbur oluyor.

Son günlerde gerek kesilmiş, gerek canlı olarak satılan kümes hayvanları hakkında alâkadar makamlara bir çok şikâyetler yapılmıştır.

Belediye, tavuk satışını kontrol etmek üzere tavukçu dükkânları hakkında bir talimatname yapmıştı. Tavukların nasıl kesileceği, nasıl teşhir edileceği, dükkânlarda temizliğe nasıl riayet edileceği bu talimatnamede gösterilmiştir.

Fakat İstanbul halkının büyük bir ekseriyeti, kümes hayvanlarını tavukçu dükkânlarından ziyade kapısının önünden geçen seyyar satıcılardan alıyor.

Belediye, iyi yetiştirilmemiş tavukların satışını yasak etmek için yeni bir tedbir almak üzere tedkikata başlamıştır. Belediye, ayni zamanda bir tavuk mezbahasına da lüzum görüyor. Bununla beraber bu hususta henüz katî bir karar verilmemiştir.

Bir sandal parçalandı

İçindeki sandalcı zorlukla kurtarıldı

Çerkeşli Rıza adında biri dün Üsküdar iskelesinden sandalına dokuz damacana su yükliyerek İstanbula getirmek üzere yola çıkmıştır. Sandal Şemsipaşa sahilinden geçerken inhisar idaresin ait 3 numaralı bir motör karşıdan hızla gelmiş ve sandala çarpmıştır. Bu şiddetli çarpışma neticesinde Rızanın sandalı parçalanıp batmıştır.

Denize düşen sandalcı Rıza zorlukla kurtarılmıştır. Kaza etrafında tahkikata girişilmiştir.

Yeni antrepolar

Eski gümrük baş müdürlüğü antrepo oluyor

Gümrük baş müdürlüğünden boşalan Sirkecideki büyük binanın antrepo haline sokulması liman idaresince kararlaştırılmıştır.

Sirkeci yolcu salonu bu binanın ortasında yapılacaktır. Şimdiki Sirkeci yolcu salonu ise ikinci bir büyük antrepo haline getirilecektri.

Yeni Sirkeci yolcu salonunun meydana getirilmesi için liman idaresi handa esaslı tamirat ve tadilât yapacaktır. Bu cümleden olarak hanın deniz kısmındaki ve orta taraftaki duvarları yıktırılacaktır.

Sirkeci yolcu salonu için yeni bir proje hazırlanmıştır. Tedkikat bittikten sonra projeye kâtî şekli verilerek vekâlete arzedilecek ve sonra derhal işe başlanacaktır.

Sarayburnu muhafaza mıntaka baş memurluğu, muhafaza baş müdürlüğü teşkilâtından boşalan dairenin bir kısmına taşınmıştır.

Konserve fabrikası

Sahte bir isimle satışa çıkarıldığı doğru değil

Dün bir gazetede Feriköyde Yenişehirli Muiz sokağında bir Ermeni firarisine aid konserve fabrikasının sahte bir isimle satışa çıkarıldığı ve bu suretle millî emlâk müdürlüğünün zarara sokulduğu yazılmıştı.

Bu iş etrafında yaptığımız tahkikatta alâkadar ve salâhiyettar bir zat şu izahatı vermiştir:

— 1338 senesinde bize böyle bir ihbar yapılmıştı. O zaman lâzım gelen tahkikatı yaptık ve ihbarın asılsız olduğu anlaşıldığından evrakı mahzene gönderdik. Bugün ne böyle ihbar ve iddia ve ne de tahkikat vardır. Böyle bir şeyden bizim haberimiz yoktur.

Sarhoşun başına gelenler

Mustafa adında biri sarhoş olarak Beyoğlunda Sazlıdere civarında bir kahveye girmiş ve kahvede oturan müşterilere küfür etmeğe başlamıştır.

Vakayı haber alan zabıta memurları Mustafayı kahvede yakalayıp karakola götürmüşlerdir.

Mustafa karakolda da polislerin üzerlerine hücum etmeğe başlamış ve o sırada müvazenesini kaybederek memurun masasının üzerine düşmüştür. Masanın üzerinde bulunan elektrik ampulü kırılmış, cam parçaları Mustafanın kafasına saplanarak yaralamıştır. Yaralı sarhoş hastaneye kaldırılarak tahkikata başlanmıştır.

İSTANBUL HAYATI

Hele bir 45 numara çıksa...

Uzun kış gecelerini saatte bir eğlence değiştirerek neşe içinde geçirenlerden bahse cesaretim yok. Fakat İstanbulun bazı semtlerinde tiyatroyu babasının gençlik hatıralarından öğrenen, sinemaya:

— Adam sen de.. perde üzerinde gölgeler oynuyormuş, onun neresini seyredecekmişim?.

Diyenler ve onların da kendilerine göre bir çok eğlenceleri var. Geçenlerde bir ahbabın büyük annesinin eski aile dostlarından birinin evinde kış eğlencesi varmış. Beni de beraber aldılar. Aksaraydan bir hayli ileride tramvaydan indik. Daracık bir sokağa saptık. İleriledikçe çamurlu sokaklar darlaşıyor, sağa, sola kıvrılıyor. Bizim ahbabın elektrik feneri olmasa vay halimize!..

Bin zorlukla evin tahtadan kocaman çift kanatlı kapısını bulduk. Biz girerken arkamızdan ellerinde mum fenerlerile sekiz, on kişilik kadınlı, erkekli bir kafile daha geldi. Geniş taşlıkta erkekler bir tarafa, kadınlar bir tarafa ayrıldı. Büyük bir odaya biz girdik, yandakine de bayanlar.. evin erkeğinden sonra yüzü yaşmaklı bir bayan teyze de kapının arasından başını uzatarak hatırımızı sordu. Kahve ve kısa bir sohbet faslından sonra etrafta hareket başladı.

— Altmış beeeeş...

Yandaki odadan ince bir kadın çığlığı yükseliyor.

— Aa, büyük anne, kapasana numarayı..

— Elbette kapatacağım ayol. Velâkin ses duyamıyorum ki..

Numaralar devam ediyor. Herkeste bir heyecan. Arada asabileşenler oluyor.

— Yahu, şu kör olası kırk dört numarayı çekiversene..

— Ah, sorma. Ben de bir numara yukarısını bekliyorum. Bir çıksa çinko yapacağım.

O sırada yandaki odadan gene bir çığlık kopuyor.

— Çinko, çinko.. teyzem çinko dedi.

Bayan teyzenin çinko numaraları sıkı sıkı kontrol edildikten sonra gene herkes kartının üzerine iğiliyor. Beklediği numara çıkmıyanların asabiyetle bağırmaları, çinko, tombala diyenlerin kahkahaları etrafı çınlatıyor.. oyun saatlerce devam etti. Ne çinko yapabildim, ne tombala. Fakat hoşça bir vakit geçirdik. Yalnız şu çamurlu, karanlık yollar olmasa!..

C. R.

Ticaret odası sanayi şubesi müdürü işe başladı

Ticaret odası sanayi şubesi müdürlüğüne tayin edilen B. Avni yeni vazifesine başlamıştır.

Iki hamal arasında kavga

Sirkecide araba vapuru iskelesinde Mustafa ve İshak adlarında iki hamal dün yük taşımak meselesinden kavga etmişlerdir. Kavgada İshak bıçakla Mustafayı yaralamıştır.

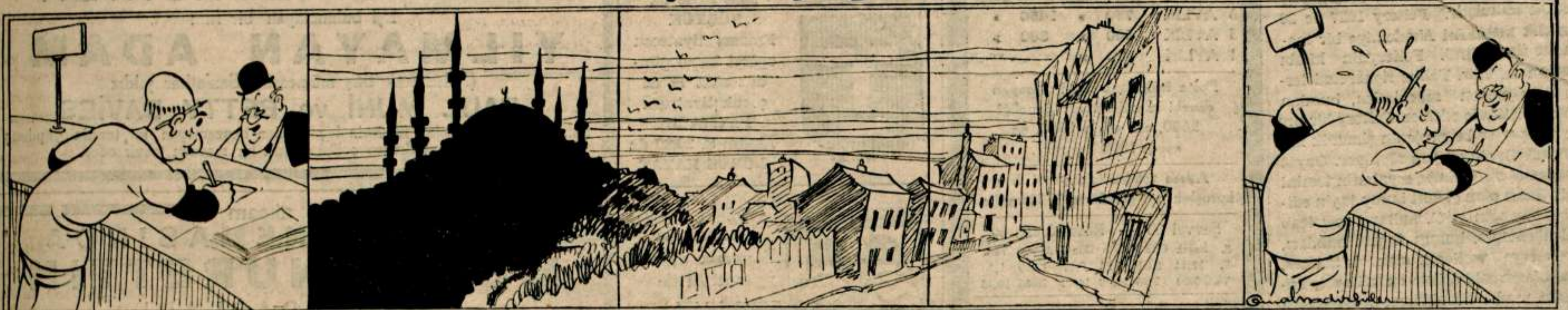
CEMAL NADİRİN

Yeni Karikatür serisi

Fotoğraf tahlilleri!..

Yarınki sayımızda başlıyor

Bay Amcaya göre ...



— Adresiniz bay Amca?..

B. A. — Sultanahmet...

... Aktar sokağı...

... Memba suyu karşısında!..

— Orada memba suyu ne gezer bay Amca?..

B. A. — Anlayıver bayım, terkos çeşmesi karşısında demek istedim!

FENNÎ BAHİSLER:

Fişek tayyarelerile aya gidilebilecek mi?

Geçenlerde bay Tekinin maceraları isminde bir filim gösterildi, bu filmi bir çok kimseler görmüştür. Çocuklar bütün macera ve efsane filimlerini sevdiklerinden bu filimden çok memnun kalmışlardır. Büyükler ise bu filimde ilmin bugünkü icaplarını görmüşler ve yarınki vaziyeti hakkında fikir edinmişlerdir.

Hakikaten ne garib şeyler gördük. Télévision, ölüm şuaı, ortadan birden kaybolmak ve bu gibi efsaneyi andıran başka hadiseler. İşte bunlar elektrik vasıtasile bugün hakikattir. Télévision: Yani uzakta bulunan herhangi bir şeyi veya her hangi bir hadiseyi odanız içinde koltuğunuzda otururken takip edebilmek.

Ya ortadan kaybolmağa ne dersiniz? Sevmediğiniz adamları görür görmez, husule getirebileceğiniz bir cins şua sayesinde gayri meri olabiliyorsunuz... İşte bu da hayal değil hakikattir ...Hasta oldunuz. Gene şua sayesinde şifayı bulacaksınız.

Bunları sıraladıktan sonra asıl filimde gördüğünüz bir fişek tayyaresile başka seyyareye gidilmek imkânı olup olmadığını tetkik edeceğiz.

Bu mesele eskidenberi insanları çok alâkadar etmiştir. Başka seyyarelerde, dünya üzerinde olduğu gibi hayat var mı yok mu? Başka bir yazımızda Merih üzerinde hayat olabilmesini tetkik ederken, ancak Merihe kadar gidilip gelindikten sonra, katî cevab verilebileceğini söylemiştik. Şu halde birinci meselenin halli, başka bir meselenin halline irca edilmiş oluyor: Seyyarelere gidilebilir mi? Ve gidildiği takdirde arza dönmek mümkün mü.

İlk defalar bu meseleyi romancılar kendilerine göre kolayca halletmişler. - Romancılar ve şairler için her şey mümkündür. - Bütün çocuklara kitaplarile arkadaşlık eden Jul Vern «Arzdan kamere» ismindeki kitabında kamer seyahati için bir mermi teklif etmiş ve bu merminin ne surette kamere gönderileceğini düşünmüştür.

İtiraf etmeliyiz ki o zamana göre kitabın kıymeti büyüktür. Zira meselenin ilim noktasından tetkik edilmesine sebeb olmuştur. Bugün bu meselenin halli için bütün memleketlerde ilmî müesseseler kurulmuş ve bu seyahatleri ancak bir fişenk tayyaresi vasıtasile yapabileceğimiz kabul edilmiştir. Bu tayyare bir üstüvaneden ibaret olup, kaidelerinin biri katı mükâfi şeklindedir. Öbür kaidede infilâk edebilecek bir madde deposu var. İnfilâktan husule gelen gazlar fişengin hereketini temin eder.

Şimdiki halde böyle bir fişengin randımanı yüzde altmışı bulmuştur. Şunu da kaydedeceğim ki bir Dizel motörünün randımanı ancak yüzde kırktır. Bir kilo ağırlığında bulunan bir cinsin arzımızın cazibe tesirinden kurtulup kamere varabilmesi iiçn 1274 kilo barut kullanılmasının lâzım olacağı yapılan hesablardan anlaşılmıştır. Barut kaplarının ağırlığını da ilâve edersek fişengin iptidaî ağırlığı takriben 1500 kilo olacaktır. Sonra arz ve kamerin fezadaki mevkileri sabit olmadığından, tayareye, kamere nazaran verilecek istikametin hesabında ufak bir hata bile, tayyarenin içinde bulunanlar için feci olacaktır. Zira bu takdirde tayyare hiç bir zamn kamere vasıl olmayıp etrafında dönmeğe mecbur kalacaktır.

İşte bütün bu ince noktalar 1907 den beri Fransız âlimi Peltery tarafından tetkik edilmiştir. Peltery 1927 de 20 senelik mesaisini Akademiye bir memoire ile bildirdi. Pelterynin kitabı roman değildir. Yalnız riyazi ifadelerle dolu olması sebebinden, bundan herkes istifade edemez. Peltery bir proje yapıyor ve bu projenin şimdilik kabili tatbik olmadığını söylüyor. Gayet mufassal mesaisinde, seyahatin temini için lâzım olan şeraiti bulup tayin ediyor: Fişengin şekli, kullanılması icab eden energie, bunun asgarî mikdarı, tayyareye verilecek olan istikamet, yolcuların sıhhati ve en nihayet, kamere vasıl olacaklarını farzettikten sonra arza avdetlerini bile temin etmiştir.

Bu projede fişengi harekete koyacak defî kuvvetler bildiğimiz barut vasıtasile değil, başka bir energie membaından temin edilecektir. (Mesele bir nevi şua veya atomları elektron ve protonlara ayırırken husule gelen fevkalâde büyük energie mikdarı sayesinde) Astronautique. Seyyareler arasında her hangi bir vasıta ile seyahat tarzına Astronautique ismi verilmiştir. Bu sahada çalışanlara maddî muavenet olmak üzere Peltery ve Hirs tarafından 5,000 franktan ibaret olan bir mükâfat verilmektedir.

1928 de ilk defa olarak Alman mühendisi Owerd «seyyareler arasında seyahat imkânı» diye tesmiye ettiği kitabı ile mükâfatı kazanmıştır.

Almanyada fişenk tayyareleri fabrikası bile kuruldu. Şimdiye kadar yapılmış olan tecrübelerde bu cins tayyareler ancak 10,000 metreye kadar yükselebilmiştir. Bütün bunların asıl hedef önünde ancak bir çocuk oyuncağı halinde olmasına rağmen bu işin ileride muvaffakıyetle neticeleneceğine ümid edebiliriz.

Şunu da söyliyeceğim ki saatte 5,000 kil. kateden bir fişenk ile kamere takriben 3 günde ve Merihe 5 günde vasıl olunabileceğinden bu gibi seyahatlerin şimdiki Amerika seyahatinden kolay olacağı görülür. Yakında olabilmesini temenni edelim.

Yıldızcı

Evlenme

Bahriye binbaşılığından mütekait bay Muhlis Riyaseticumhur yaverlerinden Bay Cevdet kardeşi Bayan İffet ile esbak Posta Telgraf nazırı Bay Habip torunu ve Ali Habip oğlu Bay İzzet Yalçının evlenme törenleri cumartesi akşamı Haydarpaşada Koşuyolundaki Telgraf nazırının köşkünde güzide bir davetli huzurunda icra edilmiştir.

Her iki gence saadetler dileriz.

Açık teşekkür

Türk dil kurumu genel sekreteri Burdur saylavı B. İbrahim Necmi Dilmen uğradığı hastalıktan ve yapılan operasyon dolayısile her taraftan gelen «geçmiş olsun» yazılarına ayrı ayrı teşekküre imkân bulamadığından şükranlarının bildirilmesini gazetemizden rica etmiştir.

Teşekkür

İyiliği, doğruluğu ile kendisini herkese sevdirmiş olan ailemizin kıymetlisi, Eminönü Eczahanesi sahibi eczacı Bay Hüseyin Hüsnü Onarın bizleri tükenmez acılara gark ederek vakitsiz aramızdan ayrılması dolayısile gerek cenazesine iştirâk suretile bizzat ve gerek yazı ile taziyette bulunan muhterem zevata teşekkürlerimizi sunarız.

Ailesi efradı namına
Eşi: Vasfiye, kardeşi: Hasan Fehmi

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şevval 23 — Ruzu Kasım 60

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,44	2,31	7,24	9,47	12,00	1,38
Va.	5.39	7,26	12,20	14,42	16.55	18.33

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

SİYASÎ İCMAL

Mısırda kapitülâsyonların kaldırılması

Akdenize aid İngiliz - İtalyan anlaşması ile halli kolaylaştırılan meselelerden biri de Mısırdaki kapitülâsyonların kaldırılması işidir. İngiltere Habeşistanda evvelce akdettiği muahedelerle temin ettiği menfaatleri ve bahusus Nilin mühim membalarından birini teşkil eden Tana gölüne aid hakları muhafaza ettikten başka Mısırdaki kapitülâsyonlardan İtalyanın vaz geçmesi için de söz almıştır.

Mısırda yetmiş binden fazla İtalyan tebaası vardır. Ecnebi müesseselerden çoğu İtalyanlara aiddir. İtalya kapitülâsyonlardan feragat etmekle hakikaten büyük fedakârlıkta bulunuyor. Tanca ve Tunus meselelerinde görüldüğü veçhile İtalya Akdeniz sevahilinin hangi noktasında olursa tebaasının çokluğu ve ahdî imtiyazların ehemmiyeti itibarile temin etmiş olduğu haklardan kolay kolay feragat etmez ve bilâkis bunların tevsiine çalışırdı.

Lâkin Habeşistanda doğrudan doğruya İngilterenin zararına olmasa da temin ettiği istifadelere bir karşılık olmak üzere Mısırdaki kapitülâsyon haklarından feragat etmeğe esas itibarile razı olmuştur.

Kapitülâsyon hakkını haiz diğer on devlet daha vardır. Fakat bunlardan hiç biri ne İtalyanınki kadar geniş menafii vardır, ne de sonuna kadar ayak direyecek vaziyettedir.

Mısırdaki kapitlâsyonların ilgası işi, yeni Boğazlar mukavelesinin müzakere ve imza edildiği, İsviçredeki Montreux şehrinde toplanacak konferansta kararlaştırılacaktır. Alâkadarların tesir yapmalarına imkân kalmaması için konferansın Mısır topraklarında akdedilmesi Mısır ve İngiliz hükûmetleri tarafından muvafık görülmemiştir. Mısırın Milletler cemyietine kabulü işi bu konferanstan evvel olacaktır. İtalya Mısırın bu müesseseye kabulüne de müşkülât çıkarmamağı İngiliz anlaşması ile taahhüd etmiştir.

Kapitülâsyonların ilgası Mısır için yalnız millî şeref meselesi değil ayni zamanda malî ve içtimaî gayet mühim bir iştir. Ecnebi müesseselerine vergi tarhı ile zengin malî menabi temin edilecektir. Her ecnebi müessesesi müstahdeminin yarısını Mısırlılardan alacağından sayıları fevkalâde artan münevverlere geniş maişet sahası açılacaktır. Bu suretle kapitülâsyonların ilgası Mısır için hayatî ve beynelmilel politika için çok mühim bir mesele bulunuyor.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

YÜZLÜKLER

Hangi diyarda yüş yaşını tamamlamış insan varsa hemen hemen hepsinin isimleri gazetelere akseder.

Ama bugüne kadar yüz yaşında insanların nerede çokluk olduğu yazılmamıştı. Bolivyada, 4000 rakımlı bir tepede yaşıyan kırmızı derili insanların çoğu yüz yaşından fazla yaşıyorlarmış.

O diyarın arazisi hiç münbit değildir. Hararet çok defa sıfırdan aşağı 36 dereceye düşüyor. Kırmızı deriliiler toprak kulübelerde yaşayıp garib bir bulamaç yiyorlar. Ama yüz yaşına kadar yaşıyorlar.

Eğer uzun ömürlü olmak için orada yaşamak gerekse, varsın gene oralılar uzun ömürlü olsun!..

DİKENSİZ GÜL

Dikensiz gül olmaz derlerdi... İdi ile söylüyoruz, çünkü Amerikalı bir çiçekçi dikensiz güller yetiştiriyor.

Bu işi yapmak için de uzun boylu tecrübeye girişmemiş. Diyor ki:

— Rasgele bir fidandan dikensiz gül yetiştirmek kabil oluyor.

Bilmem bu bir muvaffakıyet midir? Kimbilir, belki de gülleri sevmemiz dikenlerinin hatırı içindi. Malûm ya bir söz daha vardır: Gülü seven dikenine katlanır derler. Mademki bundan sonra katlanılacak diken kalmıyor, güllerin kıymeti azalmıyacak mı acaba?.

BÜYÜK ŞEHİRLER

Bugün dünyanın en büyük şehri Londradır. Nüfusu 8.500.000 kişidir. Bu nüfus Nevyorktan iki buçuk milyon fazladır. Ancak Nevyorkta nüfus kesafeti fazladır, kilometre başına fazla insan düşüyor. Londranın mesahai sathiyesi 693 mil murabbaı, Nevyorkun ise 299 mil murabbaıdır.

Londrada 2.154 doktor vardır. 1.774.000 kişi sigortalıdır. Bir senede Nevyorkta 56,853 doğum kaydedilmiştir.

TARİHTEN BİR YAPRAK

1867 Paris sergisinde Kiel limanında duran 15 tonluk bir topun yanında, Krupp fabrikalarının yaptığı 50 tonluk bir de çelik külçe teşhir ediliyordu.

3 üncü Napolyon sergiyi gezdi, Kruppun topunu gördü, hayran oldu, Kruppa nişan verdi, ve bundan böyle sırf Fransa için çalışmasını teklif etti.

Müzakere başladı. Anlaşma imza edileceği sırada Bismark pazarlığı haber aldı ve diplomasi yolile bu işi önledi. Kruppla Fransanın anlaşması suya düştü.

SERÇE DURMUYOR

Almanyada Harz vilâyetinde havasile meşhur bir köy vardır: Alteno köyü. Bu köy 455 metre yüksekliktedir.

Bu köyde her şey var, yalnız serçe kuşu yok. Bir kaç kere serçe yetiştirmek istediler, muvaffak olamadılar. Serçeler o köyde durmuyorlar, kaçıp gidiyorlar.

Sebebi?

Sebebini anlamağa gelen bir kaç bilgin işin içinden çıkamadılar... Bu muamma çözülmedi.

ELMAS

Anverste bir elmas sergisi açıldı. Bu sergide 500 milyon liralık mücevher teşhir ediliyor.

Ama biliyorsunuz ki bu para, yani 500 milyon frank, bir sene zarfında elmas işçilerine ücret olarak verilmiştir...

Elmasçılık sanıldığı kadar kârlı bir iş değil.

Neyse, işin dikkate değer tarafı patronlarla amele arasındaki karşılıklı emniyettir. Gerek borsada, gerek atölyelerde, elmaslar elden ele dolaşır ve kaybolmaz. Zabıta sergiye girenleri tarassut eder, fakat sergideki ameleler her türlü kontroldan âzadedir.

FİLİ İSTİYEN VAR MI?

Son günlerde İngiliz gazetelerinde şöyle bir ilân çıktı:

«İki fil ile, salonda yaşamağa alıştırılmış bir gergedan satılıktır. İstiyenler *** adresine müracaat etsinler...»

İşin garibi fillerle gergedanı satmak istiyen adam daha ilân çıktığı gün yirmi mektup aldı. Herhalde iki fil ile gergedanını satmış olacak. Satın alan filleri salonlarına gergedanı da banyoya mı oturttu dersiniz!..

İKİNCİ KÂNUN

Senenin ilk ayı İkinci kânun sulhun muhafızı Janüse ithaf edilmiştir. Seneyi ilk defa İkinci kânunda başlatan 9 uncu Şarldır. Bu hususta emri 4 ağustos 1564 de verdi. Ondan evvel senebaşı sık sık değişirdi.

Cumhuriyette Fabre Eglantinin yaptığı takvimde ikinci kânun Pluviose oldu. Yağmur ayı demektir.

İktisad ve tasarruf cemiyetinin teşekkürü

Ankara 5 (Telefon) — Yedinci yerli mallar haftası münasebetile C. H. P. ve müesseseleri tarafından gösterilen yardım ve alâkadan dolayı İktisad ve tasarruf cemiyeti kâtibi umumîliği Halk partisi genel sekreterliğine teşekkürlerini bildirmiştir.

Torik akını devam ediyor

Balık çok çıktığı halde alıcı vardır

Torik akını devam ediyor. Bilhassa dün çok balık çıkmış ve hararetli satışlar olmuştur. Son bir ay zarfında Balıkhanede yapılan umumî balık satışı 250,000 liralık kadardır. Önümüzdeki aylar zarfında da bu hararetli satışların devam edeceği ve hattâ artacağı muhakkak gölülüyor.

Dün 40 motör torik çıkmıştır ki, 30,000 çifti bulmaktadır. Bu balıkların hepsi saat dörde kadar satılmıştır.

Limanımızda beş İtalyan ve Yunan gemisi balık bekliyordu. Bunlardan ikisi dün torik yükliyerek memleketlerine gitmişlerdir. Diğerleri de balık beklemektedirler.

Fiatler toptan çifti 30-35 kuruş arasında olmak üzere çok iyidir. Toriğin az çıktığı günlerde de ayni fiatten alıcı bulunuyordu. Dünkü fazla istihsale rağmen fiatlerin yüksekliğini muhafaza etmesine sebep taleplerin çokluğudur.

Torik avının marta kadar devam edeceği tahmin ediliyor. Çünkü balıkçıların söylediklerine göre torik Adalar civarını kendisine yatak yapmış bir vaziyette bulunmaktadır.

Uskumru az çıkmaktadır. Bu yüzden dün fiatler yeniden yükselmiş ve toptan 39-40 kuruşa yükselmiştir. Perakendeci balıkçılar taze uskumruları 65 kuruşa kadar satmaktadırlar.

Bugün fazlaca tutulduğu takdirde uskumru fiatlerinin bir kaç kuruş geriliyeceği zannolunuyor. Ancak torik böyle fazla tutuldukça uskumrunun da o nisbette azalacağı söyleniyor. Çünkü uskumru torikten kaçtıkça avlanması da güçleşmektedir. Bu ciheti göz önünde tutan balıkçılar uskumru akınının bu sene çok gecikeceğini ve belki de torik bolluğunun arkası kesilmediği takdirde bu sene pek az uskumru tutularak mevsimin böylece geçeceğini söylüyorlar.

İhracat hararetli

Bu sene portakallarımıza da fazla istek var

İhracatımız inkişaf etmektedir. Bilhassa portakallarımız üzerine talepler günden güne artıyor. İspanyadaki karışıklıklar ve İtalyanın da umumî ihtiyacı karşılayamaması dolayısile Türk portakallarına karşı isteklerin daha da artacağı tahmin ediliyor.

İhraç mevsimine girdiğimiz birkaç aydanberi umumiyetle ihraç maddelerimizin alıcısı çoğalmaktadır. Senebaşı ve yortular münasebetiie son 15 günlük durgunluk istisna edilirse bütün mahsullerimizden ehemmiyetli miktarda ihracat yapılmıştır. Sevkiyat hemen bütün yükleme iskelelerimizde hararetli geçmiştir.

Tiftik satışlarındaki canlılık stokları çok azaltmış, bu münasebetle tiftik aylık ihracatımız da 646,000 lira ile birinci gelmiştir. 328,000 lira ile ham deri ve 238,000 lira ile de fındık tiftiği takip etmişlerdir.

Fırıncıyı tehdid ederek paralarını alan yakalandı

Bundan dört ay evvel Hulûsi adında biri Cerrahpaşa civarında fırıncı Mustafanın üst katındaki odasına girerek Mustafayı bıçakla tehdit etmiş ve ellerini bağlıyarak altı yüz lirasını alıp kaçmıştı. Vakadan biraz sonra polis ikinci şube müdürü suçlu Hulûsiyi yakalıyarak müddeiumumiliğe teslim etmiş, fakat Hulûsi tahkikat esnasında bir kolayını bulup jandarmanın önünden tekrar kaçmağa muvaffak olmuş ve bir müddet izini kaybetmişti.

Zabıta tarafından yapılan sıkı bir araştırma neticesinde Hulûsi Hocapaşa civarında bir kahvede otururken yakalanmıştır. Hulûsi dün evrakile birlikte müddeiumumiliğe teslim edilmiştir.

Hudutta kalan tarihî şehir : Edirne

Bin bir felâketli günlerden sonra şehir kendini toparlamağa başladı

İstanbul - Edirne sosesi önümüzdeki ikinci teşrinde bitecek - Belediye fakir halka yardım işile çok meşgul oluyor

Edirnenin en büyük âbidesi: Selimiye camii

Edirne hakkında seyyahlar için hazırlanan broşürde: «İstanbuldan trenle gelirken şehre yaklaştıkça uzaktan kesif bir yeşillik, ormanlık arasında mimar Koca Sinanın ölmez eseri olan Selimiye ahenktar dört minaresi, azametli kubbesile ziyaretcileri selâmlar» cümlesi var.

Mevsim kış olduğu için kesif yeşillik yoktu. Ağaçlar çıplak, Tunca, Arda, Meriç nehirleri donmuştu. Geniş ovaya yayılmış olan şehir boz bir renge bürünmüştü.

Osmanlı imparatorluğunun en geniş topraklara malik olduğu, hudutları Avrupa tarafında ta Viyanaya kadar dayandığı devirlerde devlet merkezi olan Edirne tarihî eserlerle doludur. Camiler, köprüler, medreseler, sebiller ve bunların başında mimar Sinanın son eseri «Selimiye camii» geliyor.

Edirneye gidip de Selimiye camisini gezen bir kimse muhakkak «Ters lâle» hikâyesini bilir. Eğer bilmiyorsa camii gezdiğine kimseyi inandıramaz.

Selimiye camisine girdiğim zaman mimar Sinanın bu muazzam şaheseri hakkında izahat veren memur bu zarureti bildirerek bana evvelâ Ters lâle hikâyesini anlattı:

«İkinci Selim bu camii yaptırmaya karar verdiği zaman bir ferman neşrederek caminin kurulacağı sahadaki arsaların sahiplerinden satın alınacağını bildirmiş. Herkes arsasını satıp çekilmiş; fakat burada, dört beş metre murabbalık ufak bir arsadaki küçük kulübede oturan Lâle baba ismindeki bir ihtiyar, padişahın memurlarına arsasını satmak niyetinde olmadığını, padişahın cami için başka bir yer aramasını söylemiş. Padişah tekrar çıkmasını emretmiş, Lâle baba bu sefer daha ters bir cevap verince inatçı Lâle babayı kolundan tutunca arsasından atmışlar ve cami de yapılmış.

Çok sevdiği arsasını kaybettiği için fena halde müteessir olan Lâle baba bir gün padişahın huzuruna çıkarak hiç olmazsa bu arsada kendisinden hatıra olarak bir lâle resmedilmesini rica etmiş. İkinci Selim gülmüş ve Lâle babanın caminin tam ortasına isabet eden arsasında yapılan sütunlardan birine ters bir lâle hakkedilmesini irade etmiş.»

Lâle babanın garib hikâyesini dinledikten sonra tarihî bir tersliğin hatırası olarak kalan başaşağı lâleyi uzun uzun seyrettik.

Koca Sinanın ihtiyarlık günlerinde, 79 yaşında iken yaptığı, ve nasıl inşa edildiği yirminci asır mimarîsinde henüz çözülmemiş bir düğüm olarak duran Selimiye âbidesi seyyahlardan başka ecnebî mimarlar tarafından da sık sık ziyaret edilmektedir.

Edirnelilerden öğrendiğime göre, Selimiyenin desteksiz duran muazzam kubbesini hayranlıkla seyreden meşhur bir Alman mimarı: «Bu âbideyi gördükten sonra Avrupada şimdiye kadar yaptığımız eserlerle öğünmek insana utanç veriyor. Ne yazık ki bugünkü mimarî henüz böyle bir kubbeyi havada durdurmaktan, ve Selimiye gibi bir eser vücude getirmekten âcizdir.» demiş.

Selimiyenin meşhur üç merdivenli minaresinin bütün plân ve hesapları malûm olduğu halde sadece yeniden inşası için bir «deha» lâzım olduğu dünya mimarlarınca kabul edilmiştir. Hey Koca Sinan!

EDİRNE ŞEHRİ

Yüz yıllar görmüş bu tarihî şehir geçirdiği bin bir felâketli günlerden, acılardan sonra henüz kendini toparlamağa başlamıştır. Vali Osman Şahinbaş şehrin imarı için büyük bir gayretle çalışmaktadır. Edirnenin iktisadî hayatında ehemmiyetli bir değişiklik yapacak olan İstanbul - Edirne asfalt yolu önümüzdeki teşrinisanide şehre kadar gelecektir. Bu suretle İstanbuldan Edirneye yedi saatte gitmek mümkün olacak, Edirne, İstanbula biraz daha yaklaşacaktır. Yeni bir stadyom yapılıyor, ve eski yollar da tamir ediliyor.

Edirne halkı fakirdir. Belediye reisini ziyarete gittiğim zaman kendisini fakir halka kışlık odun dağıtmakla meşgul buldum. Belediye varidatının kifayetsizliğine rağmen bu sene iki bin yoksula odun dağıtılmış.

Belediye reisinin yanında kaldığım bir saat içinde müracaat eden bir çok fakir halka odun, hastalara ilâç, ufak çocuklara süt, yoksullara para verildi. Edirnede belediye düşkünlerin yarasını ihtimamla saran müşfik bir anne elidir.

Edirnenin iktisadî ve içtimaî kalkınması için yeni bir ufuk açılmış bulunuyor.

Şark demiryollarının devlet tarafından satın alınması Edirne için büyük bir hâdisedir. Bu yollar üzerinde Edirneye doğru hareket eden ilk devlet treni bütün Trakyada, uzak köylerden akın akın gelip istasyonlara dökülen yüz binlerce Türkün sevinç tezahürleri ve alkışları arasından geçdikten sonra nihayet Edirneye ulaştığı zaman bu çok mihnet görmüş şehir en unutulmaz günlerinden birini yaşıyor, bayram yapıyordu. Haklıdırlar. Çünkü Şark demiryollarının devletin eline geçmesi hâdisesinin derin mânasını Edirneli iyi anlar. Onun için 1 kânunusani 937 Edirnenin kurtuluş bayramından sonra gelen en büyük sevinç günüdür.

Devletin eline geçen bu demiryolları Edirneliye emniyet, refah va saadet götürecektir.

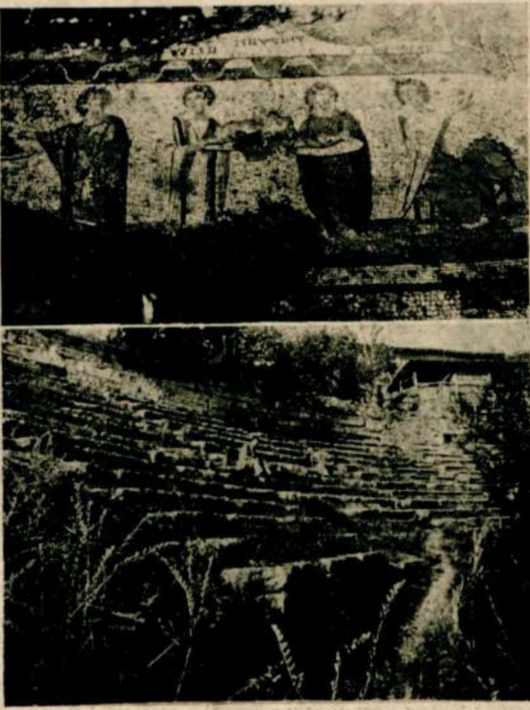
Ş. H. R.

MEMLEKET HABERLERI

Üskübüde kıymetli mozaikler bulundu

Düzce (Akşam)— Kasabamıza beş kilometre mesafede Üskübü kasabası vardır. Bu eski şehir başlı başına bir müze yaratacak kadar kıymetli tarihî eserlerle doludur. Tahtezzemin Roma devrine aid yeni bir salon köylüler tarafından tarla kazılırken meydana çıkarılmıştır. Bu salon içerisinde şaheser mozaiklere tesadüf edilmiş. Burada eski Romalılara aid bir su terazisi ve bir amfiteatr vardır.

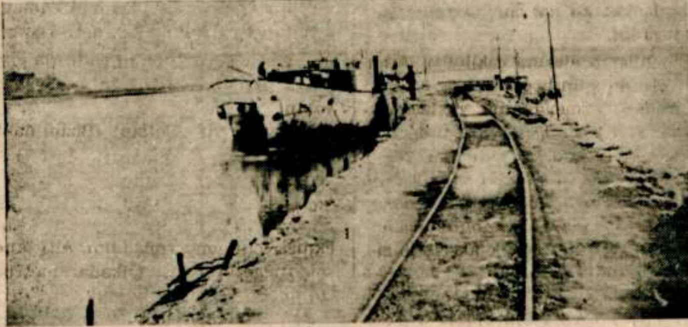
İki sene evvel gene köylüler tarafından çıkarılan bir heykel İstanbul müzesine nakledilmiş, kıymeti tarihiye itibarile pek çok değerli olduğu anlaşılmıştır.



Köylüler tarafından meydana çıkarılan yeraltı salonundaki kıymetli mozaikler ve Anfiteatr

Van gölünde nakliyat

Işletme işleri, intizama girdi motörler nakliyatı temin ediyor



Van iskelesinde işliyen vapur ve iskelesi

Van (Akşam) — Van gölünde işletme işleri büyük bir intizama girmiştir. Vandan itibaren Erciş, Adilcivaz, Ahlat, Kevaş, Reşadiye ve Van kasabalarını ihtiva eden gölde şimdi bir çok yenilikler vücuda getirilmiştir. Tatvana beş kilometre mesafelik bir mahalde ve gölün kenarında vapur inşasına mahsus yeni bir tersane yapılmakta ve bu tersaneyi mühendis Süreyya idare etmektedir. Yaz ve kış günlerinde perşembe ve pazar günleri olmak üzere haftada iki defa bir motör karşılıklı olarak Van ve Tatvana gidip gelmektedir. Nakliyatı Cumhuriyet, Van, Erciş ve Ahlat motörleri icra ediyorlar.

Van ve Tatvanda motörlerin yanaşmasına mahsus rıhtım ve iskele yapılmış olduğundan motörler doğrudan doğruya iskeleye yanaşıyorlar. Ücretler de ucuzdur. Tatvandan Vana kadar motör ücretleri birinci mevki 110, ikinci mevki 52 bilumum hububatın beher tonu 125 kuruştur. Motör Tatvandan Vana kadar yedi buçuk saatte gitmektedir. Mevcud motörlere bu sene yeniden yapılan iki motör daha ilâve edilmek suretile nakliyat daha muntazam bir hale ifrağ edilmiştir. Tersane ve Van gölü işletme idaresi müdürü Tevfik Çirik Van iskelesinde kayalar üzerinde gayet güzel bir bina yaptırmıştır. Binanın önü altı yüz kadar ağaç ile süslenmiştir. Gölü işletme idaresine aid olan bu bina iki kat ve yedi odadan mürekkeptir.

Şarkta kış

Bir çok yerlerde kamyon seferleri tatil edildi

Diyarıbekir (Akşam) — Kış günlerinin şiddetli zamanlarında bulunuyoruz. Vakıa Diyarıbekire henüz kar yağmadı. Fakat sürekli yağmurlardan yollarda hasıl olan çamur yüzünden yollar kapanmış kamyoncular, kamyonlarını ve tenezzüh arabalarını garaja çekmeğe mecbur olmuşlardır.

Şark illerinin kış günlerine mahsus olan bu yol kapanma keyfiyeti kamyoncu, şoför ve makine sahiplerine epice masrafa mal olmaktadır. Bu sebepten kış sonunda Siird, Bitlis, Muş, Van ve havalisi yolcularını ve postaları hayvan sırtında nakledilmekte ve Diyarıbekirden Bitlise posta hayvan sırtında ancak bir haftada varmaktadır. Diğer yerler de buna kıyas olunabilir. Burada kapanmıyan bir yol varsa o da Diyarıbekir - Mardin yoludur.

Beş sene hapis

Mezarlıkta bir kıza tasallut etmiş

Karacaahmed mezarlığı içinde Şâyan adında bir kıza zorla tasallût etmekten suçlu Kâmil, Arif, Rıfat ve Mehmed adlarında dört kişi dün ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilmişlerdir.

Muhakeme neticesinde bunlardan Mehmedin zorla Şâyana tasallût ettiği sabit olduğundan beş sene ağır hapse konulmasına ve o kadar müddet te emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına karar verilmiştir.

Diğer suçlu Rıfat, Arif ve Kâmilin bu suçla alâkaları görülmediğinden beraet etmişlerdir.

KADIN KÖŞESİ

SAÇ TUVALETLERI



Bu senenin son saç tuvaletlerine aid üç resim

Denizin dibinde Balayı!

Amerikada yeni evlenen bir çiftin garib seyahati!



Gariblik meraklısı Dorothy

Avrupa ve Amerikada evlenenlerden vakti hali yerinde olanların bal ayı seyahatine çıkmaları âdet olmuştur. Bir zamanlar bu seyahat vapurla, yahud trenle yapılırdı. Son senelerde tayyareyi tercih edenler çoğalmıştır. Yeni evliler içinde, nikâh dairesinden çıkar çıkmaz tayyareye atlıyanlar ve şehir şehir gezenler çoktur.

Amerikada meşhur milyarder Gould ailesine mensup Dorothy isminde genç bir kız bir İngiliz lordu ile evlenmiştir. Nikâh merasiminden sonra karı koca bal ayı seyahatine çıkmışlardır. Fakat ne tren, ne vapur, ne de tayyare ile… İki genç denizaltı gemisine binmişlerdir!

Karı koca nikâh merasimini müteakip elbiselerini değiştirmişler ve bir otomobile atlıyarak Nevyorkta rıhtıma gelmişlerdir. Burada sureti mahsusada kiraladıkları bir denizaltı gemisine atlamışlar ve denize açılmışlardır. Bal ayını suyun altında, balıkların arasında geçireceklerdir!…

Fakat gariplik rekoru kırılmış sayılamaz. Yarın başka bir çiftin de tayyare ile hava tabakasının üstüne stratosfere çıkarak orada bal ayını geçirmeğe kalkışacağı şüphesizdir.

Muğlada postane kasasını soyanlar

Yakalanan hırsızlar derhal mahkûm edildiler

İzmir (Akşam) — Geçenlerde Muğlada mühim bir soygun vakasına teşebbüs edilmiş, postane soyulmak istenmiş, fakat vaka failleri derhal yakalanmıştı. Hırsızlar üç kişidir. İçlerinde Hasan adında bir de polis vardır. Diğer iki suçlu Hüseyin ve Osmandır.

Tahkikata ve muhakeme safhasına göre bunlar üç ay evvel postane kasasını soymağa karar vermişler ve bunun için postaneye fazla para gelmesini beklemişlerdir. Son ay içinde postaneye fazla para gelince bu kararlarını da tatbik etmişlerdir. Hasan, postanenin yanına giderek orada devriye dolaşıyormuş gibi vaziyet takınmış, Fakat hakikatte vakayı kimsenin görmemesini temin için çalışmıştır. O sırada Mehmed, Osmanın verdiği anahtarla kasayı açarak içinde bulunan 1500 lirayı almış, kaçmış, fakat binanın üst katında çalışan telgraf memuru Ahmed, gürültü üzerine aşağıya inince kasanın soyulduğunu görmüş, dışarı fırlamış, bir şahsın kaçmakta olduğunu görünce arkasına takılarak takibe başlamış, aynı zamanda ıslık çalmak suretile istimdad etmiştir. Islık sesini duyan komiser de yetişmiş, hırsız çaldığı paraları bir ağaç dibine bırakarak kaçmıştır. Hırsız tutulmuş, suç ortaklarını itiraf etmiştir.

Meşhud suçlar kanununa göre muhakemeleri derhal yapılmış, Hasan ve Osman ikişer buçuk yıl hapse, Hüseyin beş yıl hapse mahkûm edilmişlerdir. Adaletin, bu kadar çabuk yerine getirilmesi halk üzerinde fevkalâde iyi tesirler husule getirmiştir.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 73

Ben hayatını gelinlik döşemeleri solmuş bir aile ocağına bağlıyan ve bunu kendine kâfi saadet olarak kabul eden bir kadınım. Hisleri tabiî sevgi kabiliyetini kaybetmiş bir kadının size verecek ne sevgisi olabilir? Halbuki yanıbaşınızda çiçeklenmek için tomurcukları ilk aşkın hararetini bekliyen bir güzel kız var ki size her şey vadediyor. Aşk, saadet ve hayat …Bunu görmemek için ne kadar insafsız olmak lâzım.. Genç fakat zeki bir ilim adamı olarak tanıdığım şahsınızda yüksek hisleri takdir eden bir insan ruhu sezmeseydim bu satırlarım sizi gelip bulmıyacaktı. Fakat biliyorum ki siz de geçirdiğiniz buhranın sizi küçük düşürecek neticelerini takdir ettiniz. Ve isabet ettiniz. Bir asabiyeci gibi kendi kendinizi tahlil etmek için buhranın biraz gevşemiş olması kâfi idi. Şermine rahatsızlığınızın ambaragastrik olduğunu söylemeniz bana cesaret verdi. Anladım şuurunuz hareket halindedir. Bundan cesaret alarak bu mektubu yazmağa karar verdim.

Simeringde yanımdan ayrılırken artık bana görünmekten kaçacağınızı söylediniz. O zaman için bunda haklıydınız. Hayalimizde yaşattığımız arzular tahakkuk etmeyince muztarib oluruz. Fakat hakikatin aydınlığına kavuşunca yavaş yavaş hislerimiz düzelir. Hayatın sizin asabiye kitaplarında pek güzel izah edildiği gibi bir hayal ve efsaneden ibaret olmadığını anlarız. Vahimelerden kurtulduğumuz anda hayatın tabiî güzellikleri bizi gelir, bulur. Siz beni bir daha görmemek ve Şermine dönmemek kararile Simeringi terkederken ben de sizin kadar müteessirdim. Teessürümün menbaını bilmiyorum. Yarattığınız sahnenin heyecanı mı, gözlerimin önünden gitmiyen güzel Şerminin mavi bir sel gibi akan göz yaşları mı tayin edemiyorum. Fakat bugün hissediyorum ki sizinle tekrar karşılaştığım gün bütün o gecenin ayrılış dakikasına kadar duyduğum heyecan bana avdet etmiyecektir.

Ve kendim gibi sizin de ayni hakikate yaklaştığınızı görmek istiyorum. Hâdiselere ve buhranlara hâkim olduğunuz anda adımlarınızın o kadar yaklaştığı mutlak aşka vasıl olacaksınız. Şerminin size hazırladığı bahar gibi mavi ve temiz aşka lâyık bir erkek olduğunuzu anladığım gün hayatımın en mesud hâdisesini tatmış olacağım. Bilmem ki tarihi pek uzun olmamakla beraber kıymetini bir zaman inkâr edemiyeceğim dostluğumuz için beni bu saadeti tatmaktan mahrum edecek misiniz?

Azizim doktor Demirhan bey.. gençsiniz, önünüzde ümid ve saadet dolu bir istikbal var. Hayatın sade bir sinir hareketi olmadığını pek iyi bilirsiniz. Kalbinizi gelip geçici heyecanlarla yormıya ne lüzum var. Emin olunuz ki mutlak aşka erişmiş mesud bir insan yoktur. Sara nöbetleri gibi insanı felce uğratacak kadar mutlak görünen reaksiyonu bilseniz ne kadar elimdir. Sizi böyle bir akıbete düşmeden elinizden tutmak için uzanan elimi reddetmeyiniz. Bakın, sizden o kadar kaçtığım halde, bunu artık itiraf ediyorum, sizden kaçıyordum. Öyle iken tereddüt etmeden gene karşınıza çıkıyor ve elimi uzatarak sizden ailemiz içindeki yerinizi terketmemenizi rica ediyorum.

Hayatınızın bir noktasında olsun sizi biraz oyalamış bir kadının bu ricasını kuvvetle ümid ediyorum ki reddetmiyeceksiniz.

Beni pek mesud edecek bu sevinç haberini Şerminden evel sizden alacağımı tahmin ederek müşterek aile saadetimizi şimdiden tatmak istiyorum.»

Nermin

Genç kadın mektubunu bitirdiği zaman gözlerinden süzülen bir kaç damla yaşın ellerini ıslattığını farketti.

Bunlar gözlerinden değil, kalbinden sızıyordu. Onun sevilmek ihtiyacı ile yıllarca bekleyip katılaşan ve ancak bu son ayların hâdiseleri içinde ikinci baharını tatmağa başlıyan kalbinden sızıyordu.

Kadın ruhunun her zaman taze bir aşk yaratabileceğini anlatan bu hâdiseler ona beklediğinden ve istediğinden çok güneşli bir bahar vadediyordu. Fakat tesadüflerin hazırladığı bu ikinci baharı o kendi eli ile iade etmiye mahkûmdu. Kalbini ısıtan bu hummalı aşka gözlerini kaparken duyduğu ıztırabın bir kaç damla halinde sızıp dökülmesine nasıl mâni olabilirdi.

Aşkın pek masum usaresi olan bu bir kaç damla göz yaşı birer zehir katresi gibi ellerini yakarken mektubunu zarfa koydu.

Çağırdığı oda hizmetçisi doğmadan sönen bu derin aşkın hazin macerasını alıp götürürken genç kadın yenemediği ağır buhranın perişanlığı içinde kendini yastıklara attı.

Şimdi, doya doya, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

***

NERMİN HANIMEFENDİ PALAS OTEL - SİNAYA

Ümid ediyorum ki mektubum Şerminden alacağınız haberden evvel sizi bulmuştur.

Sabırsızlıkla beklediğinizi söylediğiniz bu mektubun sizi sevindirecek bir cevap taşıyacağından nasıl şüphe edebilirdiniz. Gözlerinizde bir damla tebessüm görmek için bütün bir ömrü ayaklarınızın altına bırakmak zevkini nasıl feda edebilirdim.

Dediğiniz gibi zamanın vereceği hükümleri bekliyerek kalbinizde değil, aileniz içinde verdiğiniz yeri kabul ediyorum. Bir hafta sonra düğün davetnamenizi aldığınız zaman belki daha çok sevineceksiniz.

Fakat ben öyle tahmin ediyorum ki tahakkukunu istediğiniz bu izdivacın masum kurbanını karşınızda gördükçe kalbiniz sızlıyacaktır. Yeni başlıyacak hayatımda sizi daha yakın ve daha sık görebilmek ihtimali bu mukadder facianın yegâne tesellisi olacaktır.

Demirhan

(Arkası var)

Osmanlı tarihinde aşk ve cinayet

Hurrem sultan "Gözünü aç, Mustafanın tahtında gözü var!„ diyerek nihayet Kanuniyi çileden çıkardı



Topkapı sarayından üç görü: Bahçe, kapı ve Taht salonu

On sekizinci asırdan Fransız sahne edebiyatına yadigâr kalan bir eser vardır. Bu eser, 1908 de Komedi-Fransezde tekrar edilen Favar'ın «Üç sultan» ıdır. Favar dekorunu şöyle tarif ediyor:

«Sedirler, minderler, Türkkâri eşyalarla döşenmiş sarayın bir salonu.» Kanuni Süleyman, gözdelerinden birini azad etmiş, etmiş ama arkasından ağlıyor. Haremağası Osman da yalvarıyor: Sarayda daha beş yüz cariye var, bunların içinden bir tanesini seçiniz:

— Aralarında bir Fransız kızı var, haşarı, yaramaz, afacan bir kız...

Süleyman biraz düşünüyor:

— Anladım, Roksalan değil mi?

— Evet.

— Çağır bakalım.

Fakat Roksalan Kanuniye yüz vermiyor. Kafa tutuyor, râm olmuyor. Diyor ki: «Aşk mütekabil ve müsavidir, beni seviyorsan benimle evlenirsin.»

Bu bir tiyatro eseridir ama doğrudur. Ancak bu kız Fransız değil Rus-



Roksalan, Hurrem sultan

tu. İtalyan olduğunu iddia edenler de vardır. 1525 de bu kızı korsanlar kaçırmışlar. Bu iddia pek varid olamaz, çünkü Roksalanın Kanuni Süleymandan 1524 de bir oğlu olmuştu: Selim. Kanuni Süleymana kafa tuttuğuna da inanılmaz, evvelâ odalığı, sonra gözdesi, daha sonra da karısı Hurrem Sultan oldu.

Venedik elçisinin söylediğine göre, çok kıskançmış. Bir gün saraya iki güzel Rus kızı getirmişler, birini Kanuniye, birini de valide sultana vermişler. Valide sultan kızı oğluna hediye edince, Hurrem kendini yerden yere atarak, saçını başını yolarak ağlamağa başlamış; öyle bir yaygara koparmış ki, valide sultan kızı derhal evlendirmiş. Tabii Kanuni de kendine geleni hemen çırak çıkarmış...

Hurrem sultanın, alttan alta politika ile meşgul olduğu da, vezir İbrahim paşa hâdisesile kuvvet buluyor. İbrahim paşa hâdisesini 1641 de matmazel dö Sküderi roman yapmıştı. Bu romanın ismi «İbrahim ou l'İllustre Bassa» dır. 1923 de de baron Sellier bir kitabında bu romanın belli başlı kısımlarını neşretti. Bu kitabın da ismi İsabelle Grimaldi, Princesse de Monaco'dur. Sküderiye göre, sadrazam İbrahim paşa Genevalıdır; Osmanlı imparatorluğunda vezir olduktan sonra da memleketinde Monako prensesi Grimaldiye karşı beslediği aşk sönmemiştir.

17 nci asır muharrirlerine göre, İbrahim paşa Cenovalı değildir, Yunanlı bir gemicinin oğludur. Küçükken korsanların eline düşmüş, dul bir kadına satılmış. Çok güzel keman çalarmış. Hammer şöyle anlatıyor:

— Bu kadın kölesine çok iyi bakar, onu süslü gezdirirdi. Süleyman henüz veliahd iken İbrahimi sokakta gördü. Çocuk keman çalıyordu. Veliahd çok beğendi ve artık onu yanından ayırmaz oldu. Tahta çıkınca İbrahimi saraya aldı, 1523 de sadrazam yaptı, 1524 de kız kardeşile evlendirdi.

Bir yandan Hurrem sultan, kocasını avucunun içine alan bu vezirin kellesini uçurtmak için çalışıyormuş, fakat İbrahim paşanın da ölüme çanak tuttuğu muhakkak. İran seferinde «serasker sultan» diye imza atacak ve kendine bunu tashih etmesini söyliyen defterdar İskender Çelebiyi hemen Bağdadda bir meydanda astıracak ne vardı?..

5 Mart 1536 da İbrahim her zamanki gibi saraya geldi. Kanuni ile beraber yemeğini yedi ve yattı. Ertesi sabah cesedini buldular, boğulmuştu. Boğmuşlardı. Yüz sene sonra harem dairesinin duvarlarında kan lekeleri gösteriliyordu. İbrahim boğulurken hayli boğuşmuştu demek...

***

İranlılara karşı sefer açılmasına sebep olanın da Hurrem sultan olduğunu iddia ediyorlar. İranda isyan bayrağını açıp firara mecbur olan Mirza han Kanuniye sığındı. Sarayda misafir edildi ve ertesi gün padişah ona hediyeler verdi. Bunlar arasında Hurrem sultanın elile diktiği gömlekler ve önlükler vardı. Mülteciye ikram etmekle, İranla harb istiyor demekti. Maksadı neydi?

Kanuninin Hurrem sultandan dört oğlu vardı, en büyükleri Selimdi. Fakat Kanuninin bir Rus odalıktan olan oğlu Mustafa çok akıllı, çok zarif, çok kahraman bir insandı. Hurrem babasını oğluna karşı kışkırtıyordu.

Bir Fransız mütefekkiri; bu insanların haleti ruhiyelerini anlamağa imkân yok, diyor. Kanuni Süleyman iyi yürekli bir adamdı. Radosu aldığı zaman, adayı müdafaa eden Vilye dö lil - Adamı ziyaret etti ve dedi ki:

— Burasını kahramanca müdafaa eden bu ihtiyarı malından mülkünden edip memleketine gönderdiğim için üzülüyorum.

Kanuna ne kadar düşkün olduğu da «Kanuni» lâkabından anlaşılıyor. Maamafih unutmıyalım ki, Muhaç cenginden sonra, çadırının önüne iki bin koparılmış baştan bir âbide yaptılar...

Hurrem sultanın her an:

— Gözünü aç, Mustafanın senin tacında ve tahtında gözü var!..

Demesi nihayet Kanuniyi çileden çıkardı. Oğlunu çağırttı. Mustafa geldi, «çadır hümayun» a girdi. Orada babasını göremedi, Süleymanın yerine ellerinde siyah ipek kordonlar tutan yedi dilsiz gördü. Usuldendi, şehzadelerin omuzlarından hayat yükünü siyah ipekli kordonlarla kaldırırlardı. Fakat Mustafa bu yükten kurtulmak istemiyordu. Cenkleşmeğe başladı. Aslanlar gibi yedi dilsizle boğuştu. Mücadele o kadar uzun sürdü ki, biraz ötedeki çadırda bekliyen Kanuni Süleyman başını çadırından çıkardı ve haykırdı: «Kârını tamam edesüz...»

Mustafayı boğdular.

Aşkın doğurduğu bu kanlı safha bu kadarla kalmadı. Mustafanın bir oğlu vardı. Çocuk annesile birlikte Bursada oturuyordu. O çocuğu da öldürmeliydi. Bunun için bir haremağası yolladılar. Fellâh anasının gözü önünde çocuğu boğazlıyamadı. İşi kurnazlığa verdi. Ana ile oğlunu gezmeğe çağırdı. Ağa ile çocuk ata binmişlerdi. Ana arkadan araba ile geliyordu. Yolda arabanın tekerleği kırıldı. Atlılar yürüdüler. Bir eve geldiler, girdiler... Fellâh yalnız çıktı ve ana geldiği zaman o evde oğlunun cesedini buldu.

Mustafa ölünce tac ve taht yolu Se-



2 nci Mahmudun annesi

lime açılmıştı. Fakat onu da Beyazıd tehdide başladı. Bu sefer rekabet Hurremle oğulları arasındaydı. Beyazıd isyan etti, İran şahına sığındı. Uzun müzakerelerden sonra Süleyman Beyazıdın idamını elde etti. Fakat Hurrem sultan bu facıadan evvel ölmüştü...

Fransız müverrihlerine rağmen Hurrem sultanın Fransız olmadığını iddia eden müverrihler olduğu gibi, 2 nci Mahmudun annesinin Fransız olduğunu da iddia edenler vardı. Bu sultanın sonunu şöyle anlatıyorlar:

1817. Karadenizden esen rüzgâr ortalığı kasıp kavuruyor. İstanbul kapkaranlık. Sent - Antuan manastırı rahibi dua ediyor. Dua ederken kapısı açılıyor, haber veriyorlar: Saraydan çağrılıyorsunuz!.. Rahibi o kasırgalı havada kayığa bindiriyorlar, saraya götürüyorlar. Rahib yatakta can çekişen bir kadın görüyor. Yanında bir de erkek var. Uzun boylu, şık giyinmiş bir erkek. Bu erkek can çekişene iğiliyor:

— Anne, diyor, son deminde, dinince takdis edilmek istiyordum. İşte istediğin adamı çağırdım.

Bunu söyliyen 2 nci Mahmud, ölen de annesi, Martinikli Eme idi.

S. İ. S.

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 73

İstanbulda müthiş bir faaliyet vardı, her tarafta Ester Kiranın malı, mülkü, parası kaydediliyordu



Nadasdynin oğlunun 1671 de Nemçeliler tarafından Viyanada kafasının kesilmesi

Üçüncü Mehmed hiç utanmadı. Sarayını kökünden kemiren yahudi karısına karşı yapılan «biedebliğe» çok canı sıkıldı:

— Siyaset mukarrer oldukta denize atmak gerek idi. Haremi muhtereme intisab ve ihtisası olan kimesneye bu üslûb ile siyaset olunmak namusu saltanata küllî şeyn verdi, dedi.

Üçüncü Mehmedin namusu saltanatından eser kalmadığından haberi bile yoktu.

Çok kızdı. Tevkii Yahya paşayı azletti. Yerine Okçu zade Şami Mehmed efendiyi getirdi. Halil paşa da ayni akıbete uğradı. Yerine Tavasî Hafız paşa tayin edildi.

Ester Kiranın en çok rüşvetini alan, Yahya paşa idi. Halil paşanın kabahati de yahudi karısını siyanet etmemesi idi.

Sipahiler odalarına çekildiler. Aradan bir kaç gün geçti. Kimse leş kokusundan Atmeydanına yaklaşamıyordu. Saray da, devlet erkânı da korku içinde idi. Yahudi karısının leşini kaldırmıya kimse cesaret edemiyordu. Ester İiranın leşine artık sokak köpekleri üşmüştü. İstanbul köpekleri, saraya verdiği bozuk akçelerle sipahilerin de, esnaf taifesinin de rızıklarını kesen yahudi karısının etile karınlarını iyice doyurdular. Yalnız kemiklerini bıraktılar. O zamanlar, İstanbulun tanzifatına köpeklerin çok yardımları olurdu.

Nihayet «rayihai murdarlarından müslümanlar müteezzi oluyorlar deyu» leşlerin Atmeydanından kaldırılmasına saraydan izin çıktı. Atmeydanında, İbrahim paşa sarayının yanındaki Mehterhanede oturan sipahiler, Ester Kira ile büyük oğlunun leşlerini oradan sürüyüp denize atacaklardı. Fakat kemikten başka birşey kalmadığını görünce, o zahmeti ihtiyar etmediler. Birkaç yük odun getirdiler. Hemen oracıkta yakıp kül ediverdiler. Ve yorgunluktan da kurtuldular.

Ramazan. Halk oruçlu ağzile Ayasofyaya gidecek, namaz kılacak, şeyhleri dinliyecek, ahrette Peygamberin şefaatine nasıl nail olacak, sırat köprüsünden nasıl geçecek, ahiretteki cennetlerin hangisine girecek, Hurilere mi kavuşacak, gılmanları mı görecek, onunla meşguldü. Bir de tam geçeceği yol üzerinde yahudi ölülerinin etrafı saran pis kokuları! İnsan oruçlu olduğu zaman, gül bile koklasa orucu bozulurdu. Nihayet bu felâketten de kurtuldular.

Venedikli Baffanın oğlu «halifei ruyi zemin» bu noktalara aklı erdiği için, leşlerin kaldırılmasına derhal izin vermişti.

Fakat Ester Kiranın servetini de unutmamıştı. Bayram geliyordu, saraya para lâzımdı. Ester Kiranın nerede parası varsa, bulunmasını ve hazinei hümayuna getirilmesini emretti.

İstanbulda müthiş bir faaliyet vardı. Her tarafta yahudi karısının malı, mülkü, parası, nesi varsa, kaydediliyordu.

Yahudi karısının İstanbulda tamam kırk iki yerde emlâki ve akarı vardı. «Haremi hümayuna intisab ve ihtisası ve gümrükler emaneti sebebile ol kadar cevahir ve zevahiri giranmaye» toplamıştı ki, sayısına ve tartısına imkân bulunamadı. O yıl, Macaristan ovalarında, yağmurlar ve karlar altında, Erdel beyine, Eflâk beyi Mihale, Nemçe kâfirine, hepsine karşı Türk benliğini göstermek için Tisenin ve Tunanın coşkun dalgaları üzerine köprü kurmaya çalışan Serhad gazileri arpayı ve buğdayı yavan yiyorlardı. Tiryaki Hasan paşanın kethüdası, İskender paşa Peçevi İbrahim efendinin kayın babası ve hemşerisi idi. Yanına yirmi atlı takarak Budini kurtarmak için serdara feryadcılığa geldiği zaman, kendi de, maiyeti de hep açtı. Damadını görür görmez onun çadırına gelmişti. Halbuki onların da yiyecekleri yoktu.

Peçevi kendi anlatsın: «Bizim dahi zadü zevade kısmından üç dört çeyrek Engürye pastırması ve bir miktar pirincimiz var. Dahi dişe dokunur bir şey yok. Nihayet köleyi altı altın ekmek için göndermiş idim. Altı tane somun getürdüler. Olkadar mesrur olduk. Gûya define bulduk.»

Şimdi asıl defineyi Venedikli Baffanın oğlu bulmuştu. Ester Kiranın serveti tesbit edilmek lâzımdı. Defterdar bu işi bayrama kadar bitirecekti. Hakikaten bitirmeğe çalıştılar. Ester Kiranın bütün eşyası, mücevherleri saraya ardı sıra taşınıyordu. Baffa elmas bilezikleri, iri zümrüdleri gördükçe öyle seviniyordu ki. Oğlu, tabii, hepsini anasına verecekti.

Ana oğul, Ester Kiranın acısını unuttular.

Yahudi karısının bütün serveti meydana çıktı: Cevahir, emlâk, âkar, ve saireden başka, tamam beş yüz yük akçe. Elli milyon kuruş.

Fakat yahudi karısının serveti bu kadar değildi. İstanbul limanındaki gemilerde yatan bütün emtiası, ötede beride kapatılan bütün sermayesi ele geçirildi. Ester Kiranın mallarını satmıya Süleymaniye camii mütevellisi Mustafa efendi memur oldu.

Sefer devam ederse, Üçüncü Mehmed iç hazineden biraz para verebilecek hale geldi. Ama müfti Sun'ullah efendiye de çok kızdı.

Anadoluda herkes bu seferin bitmesini bekliyordu. Çoluk, çocuk köylerde açtı. Yamalı esvaplarla vücutlerini koruyan kadınlar, Serhadlere koşan babalarını bekliyen yalın ayak çocuklar, hepsinin de gözleri yollarda idi.

Vaziyet çok kötü idi: Nemçe kralı Rudofla Hersek Manyaş, Macar beylerinden Palfi ve Nadasdy, Türklerin Erdele bey tayin ettikleri Batory, Eflâk beyi Mihal, hepsi Türkleri Macaristandan çıkarmıya uğraşıyorlardı. Hele Nadasdy! Oğlu Nadasdy Frençin, yetmiş bir sene sonra, Türklere karşı birleştikleri Nemçeliler elinde boynunun vurulacağını hiç düşünemedi.

(Arkası var)

AKŞAM SPOR

Arsenal antrenörünün tavsiyesi

" Maçlardan önce beş dakika beden hareketleri yapmalıdır.„

İngiltere liginde başta giden meşhur Arsenalin futbol antrenörü Tom Whittaker yazdığı bir makalede diyor ki:

«Başka klüpler de nasıl hareket edildiğini bilmiyorum, fakat Arsenalde biz, bir müsabakaya hemen takaddüm eden anları oyuncularımızın formu için çok mühim sayarız.

«Hiç bir gizli usul kullanmıyoruz. Oyuncularımız, evvelâ, soyunmak için hiç telâş etmezler. Tamamile yapılacak maça hasredilmesi lâzım gelen aklı, soyunma odasında: «Bu nerede? Şu nerede? Kunduralarımı bulamıyorum» diye bağırarak koşuşmak kadar hiç bir şey alt üst edemez.

«Oyuncularımız başlama vuruşundan üç dört dakika evvel hazırdırlar ve bu müddet içinde teneffüs hareketleri yaparlar. Bunu yapmak için ayaklarınızı ayırınız, muntazaman nefes alıp veriniz, fakat nefes salıverişiniz şiddetli olmasın. Muntazam teneffüs, nefes alıp vermenin kontroludur.

«Sonda, ayaklarınızı gene açık tutarak, vücudü döndüren birkaç hareket yapınız; teneffüsünüzü kontrola devam ediniz ve bilhassa vücudünüzü döndürürken nefesinizi tutmayınız.

«Birkaç saniye sonra havaya sıçrarken ayaklarınızı birleştiriniz, sonra kollarınızı omuzlar hizasına kaldırarak ayaklarınızı yeniden ayırınız. Bu hareketi çabuk çabuk beş altı kere yapınız, kollarınızın göğsünüzü genişletmesi ve ciğerlere serbesçe işlemek imkânını vermesi yüzünden teneffüsünüzün kolaylaştığını göreceksiniz.

«Yerinizde sayarak biraz koşudan sonra kendinizi mükemmel bir halde hissetiğinizi anlayacaksınız ve ciğerlerinizi mükemmel bir halde hissetiğinizi anlayacaksınız ve ciğerleriniz oyun esnasında fazla nefes yutmağa hazır olacaktır.

«Fazla olarak, eğer amatör oyuncular yukarıdaki hareketleri yaparlarsa birçok adale sakatlıklarının önüne geçilmiş olur.

«Filhakika oyunculardan birçoğu, en soğuk kış günlerinde sahaya, sıcak elbiselerini ince bir forma ve pantalonla değiştirerek kollarını bile sallamadan giderler.

«Bana inanınız, vücudünüzü ihmal ederseniz, nezleye, bozuk bir teneffüse ve adale bozukluklarına doğru gidiyorsunuz. Halbuki en soğuk günlerde, kanınızın damarlarınızda serbesçe dolaşması lâzımdır.»

C. F. R. nin maçları

Romanyalı futbolcuların, dört klübümüzün ikişer ikişer yapacakları muhtelitlerle karşılaşması muhtemeldir

Bükreşin en kuvvetli takımlarından olup son günlerde Rapid ismini almış olan C. F. R. futbol ekipinin bu hafta şehrimize geleceğini bir hayli evvel haber vermiştik.

Fenerbahçe - Güneş muhtelitile Bükreşte karşılaşmaktan nasıl çekindiğini geçenlerde hikâye etmiş olduğumuz bu takım, şehrimizde cumartesi ve pazar günü olmak üzere iki maç yapacaktır.

Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Güneş klüpleri beynelmilel spor temasları organizasyon komitesinden:

1 — Rumen profesiyonel C. F. R. futbol takımı 9/1/936 cumartesi günü birince maçını Taksim stadyomunda saat 14,5 da Galatasaray Beşiktaş muhteliti ile yapacaktır.

2 — İkinci maç pazar günü gene Taksim stadyomunda saat 14,5 da Fenerbahçe Güneş muhtelit takımlarile yapılcaktır.

3 — Birinci maçın hakemi Şazi Tezcan, ikinci maçın hakemi Sadi Karsandır.

4 — Fiatler, duhuliye: 25, Tribün: 50, Balkon 100 kuruştur.



Bacak hareketlerinde bu resimde görülen Amerikan futbolcusu mu, yoksa yanındaki sinema yıldızı mı daha usta?... Bacağın daha düz bir vaziyette daha yükseğe kalkması noktasından sinema yıldızı Martha O'Driscoll futbolcuyu mağlûb etmiş görünüyorsa da böyle bir vaziyette top ileriye ve uzağa değil, ancak geriye gider.

ESTİĞİ GİBİ:

Dediklerimiz çıkıyor

Üç ay kadar evvelki bir yazımızda demiştik ki: Bir kaç yıl önce düşünülüp de meydana konulamamış olan millî kümenin yapılması zamanı artık gelmiştir. Millî küme, hem maçları enteresan bir hale getirecek, hem futbolden bıkmak üzere olan seyircileri çoğaltacaktır. Çünkü, en kuvvetli takımlar arasında yapılacak maçlarda oyun tarzı yükselecek, bu da «arsa futbolü» seyretmekten tiksinen futbol meraklılarının tekrar stadları doldurmalarına sebep teşkil edecektir.

Bu söylediklerimiz çıkıyor: Henüz millî küme maçları başlamamıştır ve biz millî kümeye tekaddüm eden ayırma maçlarının son günlerini yaşıyoruz. Böyle olduğu halde, geçen pazar, Galataasray - Vefa ve Fenerbahçe - Güneş maçlarının Taksim stadına topladığı halk, maçların içinde oynandığı hava, seyircilerin Fenerbahçe - Güneş maçından duydukları zevk ve heyecan, millî küme maçlarının Türk futbolüne nasıl bir hız vereceğine en kuvvetli bir misaldir.

Bugün İstanbuldan millî kümeye girecekleri artık tahakkuk etmiş dört klübümüz bugüne kadar aralarında 4 maç oynadılar, bunlar da sırasile Beşiktaş - Galatasaray, Fenerbahçe - Beşiktaş, Güneş - Galatasaray, Fenerbahçe - Güneş maçlarıdır. Bu maçları sıra ile göz önüne getirecek olursak, millî küme takımlarının tahakkukuna doğru gidildikçe, maçların bir evvelki maçtan daha zevkli ve heyecanlı olduğunu, daha fazla alâkadar topladığını görürüz. Nitekim lig maçlarının ikinci haftasında oynanan Beşiktaş - Galatasaray maçından daha sonra oynanan Fenerbahçe - Beşiktaş maçı daha güzel ve daha enteresan olmuştu. Bir müddet sonra oynanan Güneş - Galatasaray maçının hızı, Fenerbahçe - Beşiktaş maçını bastırdı. Son yapılan Fenerbahçe - Güneş maçı ise her hususta evvelkilerden güzel oldu. Geri kalan Beşiktaş - Güneş ve hele Fenerbahçe - Galatasaray maçlarının hepsinden enteresan olacağına, hepsinden fazla alâka uyandıracağına şüphe edilemez.

Şimdi böyle olursa, ufak farklarla biribiri ayarında olan dört takımın millî kümede daima biribirlerile yapacakları maçların ne olabileceğini tahmin etmek güç bir şey değildir.

Bunun dışında bu dört takımın lig maçları başındaki kuvvetlerine, formlerine, oyun tarzlarına bakmak ve sonra da bugünkü hallerini düşünmek, aradaki yükselişlerini göstermeğe kifayet eder. Çünkü artık hepsi işin ciddiliğini ve her zaman kuvvetli olmak lüzumunu anlamışlardır. Gene hepsi yeni yeni elemanlar bulmak, ihtiyat oyunculara ehemmiyet vermek, aksayan tarafları ilk imkânda aksamaz hale getirmek zaruretini idrak etmişlerdir. Kadrosunda fazla bir değişiklik göstermemiş olan Fenerbahçenin muntazam çalışmasını kaydettikten sonra Beşiktaşı ve bilhassa Galatasarayla Güneşi ele alalım:

Beşiktaş her gün biraz daha kuvvetlenmek ve en iyi kadrosunu bulup tesbit etmek için uğraşmaktadır. Galatasarayın bugünkü takımile iki ay evvelki takımını mukayese etmek imkânı yoktur. Galatasaray hissedilir bir şekilde kuvvetini ve randımanını arttırmıştır. Güneşin Fenerbahçe ile yaptığı son maç, bu takımın gittikçe istikrara ve güzel bir oyun tarzına doğru gittiğini göstermektedir.

Bu söylediklerimiz yalnız İstanbul için varid değildir. Millî kümeye ikişer takım verecek olan Ankara ve İzmirde de maçların, bilhassa millî küme namzedlerini alâkadar eden maçların daha enteresan bir hale geldiğini ve bu takımların da daha kuvvetlenmek, daha iyi oynamak, bunun için de daha fazla çalışmak lüzumunu duyduklarını haber almaktayız.

Dediklerimiz çıkıyor: Fakat dediklerimiz asıl millî küme maçları başladıktan sonra meydana çıkacaktır.

Sadun Galip

Terfi eden hâkimler

Terfi listesinin mütebaki kısmını da neşrediyoruz

Ankara (Hususî muhabirimizden) — Adliye vekâleti tarafından hazırlanan son terfi listesinin bir kısmını bildirmiştim. Kalan kısmını da bugün bildiriyorum:

İstanbul asliye reisi Mahmud Selâhaddin, Ankara hukuk reisi Vehbi, İstanbul ağır ceza reisi Mehmed Refik, Kastamonu reisi Nuri, İstanbul hukuk reisi Mehmed Zeki, Kütahya hukuk hâkimi Mehmed, İstanbul asliye hukuk reisi Suphi, İstanbul asliye ceza reisi Sadettin, Eskişehir İbrahim Ethem, Diyarıbekir adlî ihtisas hâkimi Sadık, İzmir icra hâkimi İsmail Hakkı, Bursa hukuk hâkimi Hasan Hilmi, Temyiz raportörlerinden Ali Ulvi, Adana hukuk hâkimi İbrahim Senih, Bursa ceza hâkimi Mustafa Nuri, Ordu hukuk hâkimi Mehmed Hilmi, Afyon hukuk hâkimi H. Hilmi, İzmir ceza hâkimi İsmail Kemaleddin, Antalya hukuk hâkimi Rauf Üsküdar hukuk hâkimi İrfan, Kastamonu hâkimi Emin, Ordu reisi Ahmed Cevdet, Kütahya reisi Asım, Ankara ceza hâkimi Abdülkerim Naci, Konya hâkimi Mehmed Sabir, Üsküdar ceza hâkimi Mehmed Emin, İstanbul alsliye reisi Ahmed İrfan, İstanbul ticaret reisi Faiz, Gaziantep reisi İbrahim Ethem, Manisa reisi İsmail Rasim, Gaziantep hâkimi Ahmed Ata, Zonguldak reisi Ekmel, Manisa hukuk hâkimi Galib, Aydın reisi Ahmed Mithat, Trabzon hukuk hâkimi Mehmed Nuri, Sinop reisi Abdülhafiz Nuri, Bitlis reisi Ali Hikmet, Mardin hukuk hâkimi Mehmed Emin, Erzincan reisi Abdullah, Temyiz raportörlerinden Sadık, Balıkesir hukuk hâkimi Arif, Çanakkale reisi Cemal, Çorum reisi Ali Afif, Kocaeli reisi Naili, Bursa hukuk hâkimi Arif Sırrı, Nevşehir reisi Ömer Seyfeddin, Uşak reisi Mustafa, Üsküdar ceza hâkimi Mehmed Ali, Yozgad reisi İbrahim Ethem, Ankara icra hâkimi Abdürrahman, Kayseri reisi Said, Afyon reisi Sezai, Malatya reisi İbrahim Ethem, Balıkesir müddeiumumîsi Hasan Arif, Zonguldak müddeiumumîsi İsmail Hakkı, İstanbul adlî ihtisas müddeiumumîsi Mehmed Mithat, İstanbul müddeiumumisi Mehmed Hikmet, Aydın müddeiumumîsi Ahmed Reşid, Maraş reisi Oğuz, Sivas müddeiumumîsi Osman Asım, Afyon müddeiumumîsi Mehmed Tevfik maaşları seksen liraya çıkarılarak bulundukları makamlara ibkaen ve terfien yeniden tayin edilmişlerdir.

Temyiz raportörlerinden Muhiddin, Konya ceza hâkimi Abdülâziz, Vezirköprü reisi İbrahim, Denizli hukuk hâkimi Ali Hakkı, Burdur reisi Said Yahya, Şibinkarahisar reisi Cemal, Bursa hukuk hâkimi Mustafa Lütfi, Edirne müddeiumumîsi Edib, Artvin müddeiumumîsi Ali Rıza, Bürhaniye müddeiumumîsi Haydar, Balıkesir ceza hâkimi Hasan Hüseyin, Kastamonu müddeiumumîsi İlhami, Muğla müddeiumumîsi Ragıb, Samsun müddeiumumisi İbrahim Ethem, Gelibolu hukuk hâkimi Hamdi, İzmir icra muavin hâkimi Nimet, Sungurlu hukuk hâkimi Derviş, Çatalca hukuk hâkimi Şevket, İzmir sulh hâkimi Ahmed, İstanbul sulh hâkimi Mustafa Hayreddin ve Osman Necdet, Ankara icra muavin hâkimi Ali Kemal Söke hukuk hâkimi Ali, Afyon hukuk hâkimi Mekin, temyiz raportörlerinden Nuri Mustafa, Manisa müddeiumumîsi Rifat Tokat müddeiumumîsi Alinin de maaşları yetmiş liraya çıkarılarak bulundukları makamlarda ibka suretile terfileri yapılmıştır.

Bunlardan başka Diyarıbekir ceza hâkimi Ömer Cemil Tunceli reisliğine, İstanbul âzasından Fazıl İstanbul ceza mahkemesi reisliğine, Bilecik reisi Celâleddin Adapazarı reisliğine, Adapazarı reisi Nuri Bilecik reisliğine, Kırklareli müddeiumumîsi Asım Amasya müddeiumumîliğine Amasya müdmediumumîsi Cemal Kırklareli müddeiumumîliğine, İzmir sulh hâkimi Elâziz ceza hâkimliğine, Elâziz ceza hâkimi Mehmed Kadri Afyon âzalığına, Giresun âzası Mehmed Ali Giresun hâkimliğine, Giresun hukuk hâkimi Mehmed Hulûsi Giresun âzalığına, Kırklareli âzasından Süleyman Şükrü Gerede ceza hâkimliğine, Urfa âzası Abdülcelil Birecik hâkimliiğne, Afyon âzası Hasan Tahsin Uşak ceza hâkimliğine, Uşak ceza hâkimi Ahmed Behçet İzmir sulh hâkimliğine, Samsun âzasından Mehmed Rüştü Gerze hâkimliğine, Kırşehir âzası Ahmed Hamdi Isparta hukuk hâkimliğine, Isparta âzasından Vehbi Eskişehir âzalığına Gürün âzası Şükrü Şarkışla hâkimliğine, Ankara ceza hâkimi İsmail Hakkı Gürün ceza hâkimliğine, Alâiye âzası Mehmed Salim Urfa ceza hâkimliğine, Bursa sulh hâkimi Neşet Alâiye ceza hâkimliğine Denizli âzası Şükrü Elbistan hâkimliğine, hukuk işleri mümeyyizi Aziz Ankara sorgu hâkimliğine, Urfa icra memuru Ayşe Kadriye Denizli hâkim muavinliğine, Görele hâkim muavini Fatma Bedia Adapazarı hâkim muavinliğine, Sürmene müddeiumumîsi Haşmet Babaeski müddeiumumîliğine, Cihanbeyli müddeiumumi muavini Baha Dizok müddeiumumîliğine, Ankara müddeiumumi muavini Rabia Mukadder Sivas âza muavinliğine, Vakfıkebir müddeiumumi muavini Fehmi Akçaâbad müddeiumumîliğine, baş müddeiumumi muavini Arif Ankara hâkimliğine, Tunceli müddeiumumi muavini Cemal Van müddeiumumîliğine, Karadeniz Ereğli hukuk hâkimi Ali Keşan hukuk hâkimliğine, Van müddeiumumîsi Müştak Ilgın hâkimliğine, Vezirköprü âzasından Hikmet Yozgad icra memurluğuna, Alaca müddeiumumisi Kemal Karaburun müddeiumumîliğine, birinci umum müfettişlik adlî müşaviri Mehmed Tahsin ikinci umum müfettişlik adlî müşavirliğine, eski Yozgad âzası Osman İlhami Pertek hâkimliğine, Tekirdağı müddeiumumi muavini Refik Tekirdağı müddeiumumîliğine, Mardin müddeiumumi muavini Şekip Turgud Karaisalı müddeiumumîliğine, Kadirli müddeiumumîsi Nedim Cihanbeyli müddeiumumîliğine Karaisalı müddeiumumîsi Ömer Siverek müddeiumumîliğine, Ankara sulh hâkimi Osman Zihni Ankara müddeiumumîliğine, Kırşehir âza muavinlerinden Mehmed Hilmi Kırşehir sulh hâkimliğine, Sarayköy müddeiumumîsi Mehmed Kadri Boyâbad müddeiumumîliğine, Şile sorgu hâkimi İhsan Vakfıkebir müddeiumumîliğine, Kastamonu âza muavini Faruk Kastamonu sulh hâkimliğine naklen ve terfien tayin edilmişlerdir.

Rize müddeiumumi muavini Doğan, Muş sorgu hâkimi Mürşid, Palo sorgu hâkimi İsmail Hakkı, Diyarıbekir müddeiumumi muavini Mehmed Sadık, Bitlis sorgu hâkimi Nuri, Uluborlu müddeiumumî muavini Mithatın da maaşlarına zam yapılarak yerlerinde terfileri yapılmıştır.

Trabzon sorgu hâkim vekili Ali, Malatya sorgu hâkim vekili Sükûti, Maraş sorgu hâkim vekili Hakkı, Elbistan sorgu hâkim vekili Nadir, İçel sorgu hâkim vekili Mehmed Emin, Ayvalık sorgu hâkim vekili Necmeddin, Daday sorgu hâkim vekili Cemil, Alosra sorgu hâkim vekili Nuri, Tire sorgu hâkim vekili Necati, Kasaba sorgu hâkim vekili Rıza, Ürgüp sorgu hâkim vekili Rıza, Rize sorgu hâkim vekili İbrahim, Gerede sorgu hâkim vekili Hamdi, Nazilli sorgu hâkim vekili Ziya, Bor sorgu hâkim vekili Fehmi de bu yerler sorgu hâkimliklerine terfi ettirilmişlerdir.

Her akşam bir hikâye

Aşkta en büyük zafer

Orta elçilerden Muzaffer, mezunen İstanbula geldiği zaman, geçen sonbahar iptidasında Neşidenin kocasının ölmüş olduğunu haber aldı.

Muzaffer, Neşideyi bir genç kız iken sevmişti. Onunla evlenmeyi düşünüyordu. Kızıltoprakta ailelerinin köşkleri yanyana idi. Yaz mevsimini bir arada geçirirlerdi. Neşidelerin bahçesinde üstü hanımellerile örtülü bir kameriye vardı. Neşide ile aşklarını orada biribirlerine itiraf etmişlerdi. Fakat mukadderat sonra onları biribirlerinden ayırdı. Neşide zengin bir adama vardı. Muzaffer hariciye mesleğine girerek memleketten uzakta kaldı. Evlendi, bedbaht oldu, karısı öldü.

Şimdi, vaktile o kadar sevmiş olduğu kadının tekrar serbest kaldığını haber alınca içinde bir daüssıla uyandı, mübhem bir takım ümidler kaynaştı.

Neşide, Muzafferi köşke beş on gün misafirliğe davet etti. Muzaffer orada kendisini büyük bir samimiyetle karşılıyan iki kadın buldu. Fakat anne pek değişmiş ve bozulmuştu. Vücudü kalınlaşmış yüzünde dedin çizgiler oyulmuştu. Saçına da ak düşmüştü. Kızı Nermin annesinin tıpkı eski hayali idi. Fakat daha canlı, daha serbest, daha moderni.

Muzaffer odasına yerleşince, bir tenis partisine gidecek olan Nermin onları yalnız bıraktı. Muzaffer, heyecanlı bir sesle Neşideye bahçeye, kameriyeye gitmek arzusunu izhar etti. Kameriyeye doğru yürüdüler. Hizmetçi çayı oraya hazırlamıştı. Soğuk içkiler de vardı. Muzaffer Neşideye bir bardak portakal şerbeti verdi. Fakat kendi bardağını da dolduracağı sırada, Neşide bir işaretle onu durdurdu:

— Size olmaz, dedi. Siz çay içiniz. Buzlu şeyler size yaşaktı, unuttunuz mu?

Muzaffer derin bir hâz duydu:

— Hâlâ hatırlıyorsunuz! dedi.

Neşide mırıldandı:

— Her şeyi, dedi, size ait şeylerin hepsini...

Maziden bahsettiler. Vakit geçmiş, akşam serinliği çökmüştü. Neşide atkılar getirtti ve Muzafferi de omuzuna bir şey almağa zorladı.

— Bizim yaşımızda, dedi, ihtiyatsızlık etmemeli.

Muzaffer içinden:

— Ne mükemmel kadın! diye düşünüyordu. Bir erkek için ne iyi bir arkadaş olur.

Maamafih, «bizim yaşımızda» sözü hiç hoşuna gitmemişti. O kendisini hâlâ genç hissediyordu. Herhalde Neşideden de daha gençti. «Kadınlar bizden çabuk ihtiyar oluyorlar» diye düşündü.

Bugünkü Neşidenın kalınlaşmış vücudünü âdeta bir hüzünle seyrediyordu. Fakat bu onun yanında duyduğu hâzı ihlâl edemiyordu. İhtimalki hayatında hazırlanan saadeti düşünüyordu.

Muzaffer müteakıb günlerde de bunu düşündü. Neşide ile başbaşa yaşadıkça, eski kopmuş rabıtayı tekrar bağlamak fikri zihninde gittikçe kuvvet buluyordu. Maamafih, meçhul ve garib bir his onu açıktan açığa fikrini Neşideye söylemekten menediyordu. Bilhassa, Nerminin karşısında tereddüde düşüyordu. Nerminin canlılığı, tatlılığı onu şaşırtıyordu.

Bir akşam, Neşide civar köşklerden birine davet edildi. Nermin ile Muzaffer yalnız yemek yediler. Yemekte Nermin, Muzafferi şaşırtacak ve heyecana düşürecek derecede koket davrandı. Yemekten sonra, bahçeye çıkarak biraz hava almak teklifinde bulundu.

— Şimdi annem olmadan sizinle bu kameriye altında oturmak bana nasib oldu, dedi.

Hasır koltuklara yanyana yerleştiler. Nermin, hararetle yanan ellerini Muzafferin avuçlarına bıraktı. Alaca karanlıktan cesaret bularak içindeki müşfik hisleri büyük bir safvet ile Muzaffere itiraf etti.

Muzaffer derin bir hayret ve heyecan içinde kaldı. Genç kıza aklın dilile hitab etmek istedi. Neşidenin hatırasını imdada çağırmak istedi. Fakat, kendi kendisini pek fena müdafaa ediyordu. Zaman fikrini yavaş yavaş kaybeyliyor, yirmi sene evveline dönmüş gibi oluyordu. Çok şükür ki hizmetçi buzlu bir şerbet getirdi. Muzaffer heyecanını gizlemek ve teskin etmek için koca bir bardak buzlu şerbeti bir hamlede içti. Çok geçmeden bir rahatsızlık duydu, üzerine bir titreme geldi.

Hizmetçiden bir atkı istemeyi düşündü. Sonra, yanında oturan genç kızdan sıkılarak bundan vazgeçti. Gülünç olmaktan korkuyordu.

Bu sırada Neşide avdet etti. Kameriyenin altında Nermin ile Muzafferi görünce hayret etti, içinde mübhem bir rahatsızlık duydu. Açıkta, bu kadar geç vakte kadar üzerine bir şey almadan oturduğu için Muzafferi muaheze etti, hemen odasına gitmesini söyledi. Muzaffer odaya çıkar çıkmaz, yattı. Koltuğuna dereceyi koydu: 38.9!

On gün yattı. Uzun uzun düşünmeye vakit buldu. Çifte aşkına bir çerçeve teşkil eden kameriye hayalinden hiç gitmiyordu.

Fiyevr düştüğü zaman, o da kararını vermişti:

— Herhalde, Neşideye nisbetle ben pek genç sayılırım. Fakat Nerminin de bana nisbetle çok genç olduğu muhakkaktır.

Bir kaç gün sonra, ana ile kıza resmî bir zarf gösterdi. Görülen lüzum üzerine alelâcele mahalli memuriyetine dönmesi kendisine ısrar edildiğini söyledi. O akşam, kalbinde elem ve teessüfle karışık bir his ile trene bindi.

Büyük bir aşk kahramanının dediği gibi: «Aşkta en büyük zafer kaçmaktır!»

Hikâyeci

Radyo

6 Kânunusani 936 Çarşamba

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25-14: Muhtelif plâk neşriyatı.

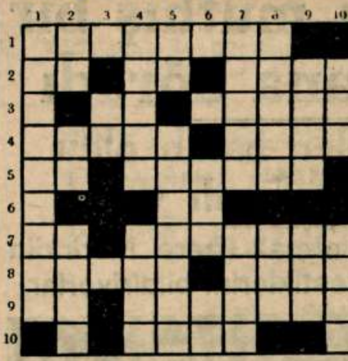
Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Konferans: Suat Derviş tarafından, 20 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Türk musiki heyeti, 21 Saat ayarı: Orkestra, 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, 23 Son.

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Maçka, Taksim: İstiklâl caddesinde Kemal Rebul, Kurtuluş caddesinde A. Galapulo, Beyoğlu: Galatasaray, Posta sokağında Garih, Galata: Topçular caddesinde Hidayet, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: İsmail Hakkı, Karagümrük: Ahmed Suad, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ethem Pertev, Beşiktaş: Süleyman Receb, Kadıköy: Rifat Muhtar, Modada Alâeddin, Üsküdar: İmrahor, Fener: Emilyadi, Beyazıd: Kumkapıda Belkis, Küçükpazar: Hasan Hulusi, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Çenberlitaşta Sırrı Rasim, Şehremini: Topkapıda Nazım.

BULMACAMIZ



SOLDAN SAĞA:

1 — Davar kesmek (8)
2 — Boy değil (2) Vakit (2) İnatçı (4)
3 — Nida (2) Âdet (5)
4 — Otomobil ambarı (5) Gökyüzü (4)
5 — Vilâyet (2) Aydınlatmak (6)
6 — Nota (2)
7 — Nota (2) Çanak yalayıcı (7)
8 — Düşürmek (5) Semizlik, beslemek (4)
9 — Sonuna «n» koyun damarda aksın (2) Son (7)
10 — Dikbaşlılık (4)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Servet sahibi olmaklık (9)
2 — Boy değil (2) Kırmızı (2) Sinir (4)
3 — Sanat (2)
4 — Ömür (5) İnanmış (4)
5 — Boy değil (2) Hayvanî yağ (7)
6 — Münevver olmıyan (3) Nida (2)
7 — Yemiş satan (5) Enle boy ölçüsu (4)
8 — Budala (5) Romanya parası (3)
9 — Namus, izzeti nefis (4) Şart edatı (3)
10 — Bir (3) Adanın büyüğü (4)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Takaza, Aba 2 - Alâkalı, Ar 3 - Si, Ata 4 - İradeli, Al 5 - Me, En, Rakı 6 - Aza, İkaz 7 - Tatanos 8 - Lef, Alt 9 - Leh, Aşifte 10 - At, Anut, İn.

Yukardan aşağı: 1 - Tazimat, La 2 - Al, Rezalet 3 - Kasa, Ateh 4 - Akide, Af 5 - Za, Emin, An 6 - Alil, Komşu 7 - İras, İt 8 - Az, Af 9 - Batak, Elti 10 - Aralık, Ten.

BORSA

İstanbul 5 Kânunusani 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933 istikrazı	97,—	» Müessis	83,—
Ünitürk I	22,92,50	T.C. Merkez Bankası	93,—
» II	21,55,—	Anadolu his.	23,30
» III	21,50,—	Telefon	6,75
Mümessil I	41,35	Terkos	11,75
» II	38,45	Çimento	13,20
» III	—	İttihat değir.	10,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,07,—	Prağ	22,68,25
Londra	618,—	Berlin	1,97,65
Nev York	79,47,50	Madrit	7,54,85
Milâno	15,10,35	Belgrad	34,54,70
Atina	88,35,—	Zloti	4,20,—
Cenevre	3,46,—	Pengo	4,32,84
Brüksel	4,70,75	Bukreş	108,41,42
Amsterdam	1,45,35	Moskova	24,98,—
Sofya	64,72,50		

Ticaret ve zahire borsası

5 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — İthalât: Buğday 1029, yapak 32,1/4, kepek 30, arpa 189, fasulye 18, çavdar 147, mısır 27, susam 31, B. peynir 16, Razmol 15, yulaf 28, tiftik 7, keten tohumu 14, nohut 3,1/2, un 26,1/4 ton.

İhracat: Buğday 539, arpa 750 ton.

2 — Satışlar :

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 27 paradan 6 kuruş 35 paraya kadar, buğday sert kilosu 6 kuruş 34 paradan 7 kuruşa kadar, buğday kızılca kilosu 5 kuruş 38 paradan 6 kuruş 2 paraya kadar, arpa kilosu 4 kuruş 27,1/2 paradan 5 kuruşa kadar, çavdar kilosu 5 kuruş 17,1/2 paradan 5 kuruş 22,1/2 paraya kadar, mısır sarı kilosu 4 kuruş 32,1/2 paradan 5 kuruşa kadar, susam kilosu 17 kuruş 30 paradan 18 kuruşa kadar, haşhaş beyaz kilosu 14 kuruş 20 paradan, ceviz iç kilosu 35 kuruş 20 paradan, yapak İzmir kilosu 67 kuruştan, peynir beyaz kilosu 40 kuruştan 41 kuruş 7 paraya kadar, haşhaş yağı kilosu 41 kuruş 30 paradan, susam yağı kilosu 41 kuruş 30 paradan 43 kuruş 20 paraya kadar, keten yağı kilosu 34 kuruştan 46 kuruş 20 paraya kadar.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 66

— O halde her şeyden önce evi basmalı.. ve Seyid Haşimi öldürmeli.

Molina kaşlarını kaldırdı:

— Hayır. Her şeyden önce yapılacak bir iş var...

— Nedir o?

— Bu gece yatsı ezanından sonra gizli yolun başında Seyid Haşim bir İspanyol elçisini bekliyecek.. ilkönce onun bu İspanyol ile neler konuştuğunu dinlemelisin!

— Ben mi?

— Şüphesiz sen. Çünkü bu konuşma yalnız Malkayı değil, bütün Endülüs ülkesini alâkadar edecek.

— Fakat, ben bu konuşmayı nasıl dinliyebilirim?

— Çok kolay. Bu gece ortalık kararır kararmaz köşke gelirsin! Ben bahçe kapısını aralık bırakırım.. ve seni bahçede büyük çam ağacının dibinde beklerim.

— Sonra?..

— Yavaş yavaş karanlıkların koynundan süzülerek zemin katına ineriz.

— Bizi görmezler mi?

— Hayır. Seyid Haşim bu gece bütün uşaklarına izin verecek. Evde benden ve kendisinden başka kimse bulunmıyacak .

— Senden şüphelenmiyor mu?

— Hayır. Ben akşam olunca rahatsızlığımı ileri sürerek odama çekilip yatacağımı söyliyeceğim. O, zaten, benim odamdan dışarı çıkmadığımı bildiği için, benden şüphesi yoktur.

Ahmed Selim sevindi:

— Güzel bir tuzak, Molina! Onların gizli yol başında neler konuştuğunu öğrendikten sonra. Seyid Haşimi.. hatta İspanyol elçisini de orada gebertirim. Ve ertesi gün yolu tahrib ederek kapatırım.

Molina bu sözlerinde çok samimî görünüyordu. İspanyol rakkasesi papaza verdiği sözü unutmuş mıydı? Yoksa böyle bir düzenle zavallı mücahidi aldatıyor muydı?

Bunu şimdiden anlamak kolay bir iş değildi.

Ahmed Selim:

— Malkayı düşmana teslim etmiyeceğim, Molina! diyordu. İspanyollar Seyid Haşimin ölümünden sonra muhasarayı bırakıp kaçacaklar. Ve sen Malkanın kurtuluş tarihinde unutulmaz bir nam alarak, bütün müslümanlar arasında saygı ile anılacaksın!

Ahmed Selim akşam üstü ortalık karardığı zaman, Seyid Haşimin evine gidecekti. Molinanın fazla durmağa vakti yoktu.

Öpüştüler.. ayrıldılar.

***

ORTALIK KARARINCA..

Selim kaledeki vazifesini arkadaşlara bırakarak:

— Ben şehre iniyorum. İki saate kadar gelmezsem, beni Seyid Haşimin evinde arayınız!

Dedi.. hançerini beline taktı..

Yalnız olarak kaleden ayrıldı.

Selim, Seyid Haşimin evinin arka bahçe kapısını aralık bulmuştu. Kendi kendine:

— Molina beni aldatmamış..

Diyerek geniş bir nefes aldı.. bahçeden içeriye girdi.

Hava yıldızlıktı.

Ahmed Selim bastığı yeri görebiliyordu.

— İşte.. Molinanın söylediği büyük çam ağacı bu olsa gerek.

Diye mırıldandı.. kırk elli adım kadar yürüdü.. çamın altında bir gölge gördü.

Biraz daha ileriledi.

— Molina.. sen misin?

İnce bir ses cevap verdi:

— Benim, Selim! Demindenberi burada seni bekliyorum.. neden geciktin?

— Ortalığın iyice kararmasını bekledim. Aksi gibi gökyüzü çok aydınlık..

— Haydi, çabuk uzaklaşalım buradan.

Yavaş yavaş köşkün methaline doğru yürüdüler.

Selim, sevgilisinin elinden sımsıkı tutmuştu:

— Ah, sen ne iyi, ne sadık bir kadınsın, Molina! Senin bu geceki fedakârlığını ölünciye kadar unutmıyacağım! dedi.

Dehlizden içeriye girdiler..

Ahmed Selim çok heyecanlıydı:

— Bu gece buluşacaklarından emin misin?

Diye sordu.

Molina da Selimden az heyecanlı değildi.. korkudan dizleri titriyordu.

Acaba beş on dakika sonra ne olacaktı?

Yüksek bir duvarın dibinde durdular. Molina:

— İşte, dedi, gizli yolun kapağı biraz ötemizde açık olarak duruyor.

— İspanyol elçisi geldi mi acba?..

— Biraz önce burada bir gölge görmüştüm. Gelmiş olmalı.

— Ya Seyid Haşim.. o nerede?.

— Şimdi neredeyse gelir o da.

Bir ayak sesi işitildi.

Seyid Haşim binanın üst katından iniyordu. Her taraf karanlıktı.

Duvarın dibinde yavaş yavaş fısıldaşıyorlardı:

— Daima böyle karanlıkta mı konuşuyorlar?

— Evet. Kimse görmesin diye..

— Hainler.. memleketi içinden vurmağa çalışıyorlar. Onlara, memleket aleyhinde anlaşmak fırsatını vermiyeceğim.

— İşte bir gölge daha..

— Bu da kim?

— Beklenen İspanyol elçisi.

— Şeytan gibi yeraltından çıkıyor melûn.

Deliğin ağzında beliren gölge biraz daha yükselmişti. Belliydi ki kara sakallı papaz iyice meydana çıkmıştı.

Duvarın dibinde ve karanlığın koynunda sinen Ahmed Selim, genç kadının kulağına eğildi:

— Bu heyecanlı hatıraları unutma, Molina! Zaten heyecan ve macerasız geçen hayat neye yarar?

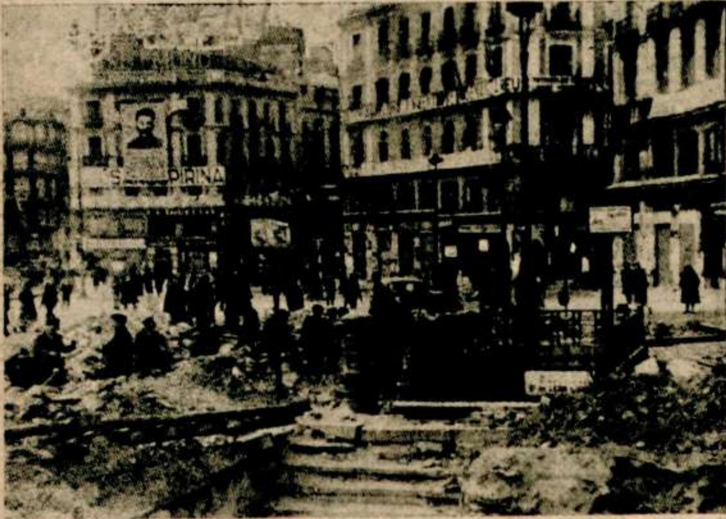
— Ne zaman vuracaksın, Seyid Haşimi?

(Arkası var)

Madrid şehri müthiş bir bombardımana uğradı

Bir çok mahalleler harab oldu yüzlerce ölü ve yaralı var

Asiler, bir yol müstesna olmak üzere Madridin her taraftan rabıtasını kestiklerini bildiriyorlar



Bir bomba isâbetile harap olan Puerta del Solde yeraltı şimendiferinin giriş yeri

Madrid 5 (A.A.) — Madrid dün öğle zamanı şehrin muhasarasındanberi görülmemiş bir şekilde müthiş bir bombardımana maruz kalmıştır.

Asilere aid on beş bombardıman tayyaresi şehrin üstünde uçarak birçok bomba atmışlardır. Bunlardan üç tanesi sabık kralın yeğeni Duc de Santa-Helena'nın mükellef sarayına tesadüf ederek sarayı kısmen tahrip etmiş ve dokuz kişiyi öldürerek birçoklarını da yaralamıştır.

Şehrin muhtelif sokaklarında birkaç yangın çıkmıştır.

Amelelerin oturduğu Tetuan mahallesi bombardımandan bilhassa müteessir olmuştur.

Top sesleri daha sık ve daha yakından işitilmekte olduğundan asilerin Madridi daha şiddetle tehdid etmeğe karar verdikleri tahmin edilmektedir.

Madrid 5 (A.A.) — Asi tayyarelerin dün Madrid üzerindeki uçmaları neticesinde 35 kişi ölmüş, 200 kişi yaralanmıştır.

MÜTHİŞ SAHNELER

Madrid 5 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Dün öğle zamanı başlıyan Madridin bombardımanı maneviyatı kıracak kadar müthiş idi. Bombardıman bilhassa Tetouan de Los Victorios mahallesinde tahribat yapmıştır.

Enkaz geçen bombardımanın enkazı üzerine yıkılmıştır. Bombardımandan bilhassa mukavemeti pek az olan küçük amele evleri müteessir oluyor. «Fransa yolu» ismi verilen mahallenin başlıca caddesinde manzara tüyleri ürperticidir.

Şosenin üstünde geniş kan lekeleri görülüyor. Çay haline gelen kırmızı su bir iaşe mağazasının önünde bekleyen ev kadınlarının durduğu yeri işaret ediyor.

Saat 16 da şeklini kaybeden parçalanmış cesedler hâlâ kaldırımların üstünde duruyordu.

Patlayan bombaların parçalarile delik deşik olan kırmızı kiremitli bir kilisenin önünde dar bir sokağın içinde bulunan evler birer kalbur haline gelmiştir. Bu mahallenin diğer sokakları darma dağınıktır.

Bazı kimselerin kırık eşya parçaları taşımakta oldukları görülüyor. Talihin darbesine uğramışken gene sükûnetini muhafaza ederek metronun dehlizlerinde veya dostlarının evinde gecelemek için konuşup anlaşan bu insanlara karşı derin bir merhamet duymamak kabil değildir.

Asiler tarafından atılan bombalardan bazılarının 150 kilo sikletinde olduğu öğrenilmiştir.

ASİLERİN BİR TEBLİĞİ

Paris 5 — İspanyol asilerinin bir tebliğine göre asiler Madrid etrafında son taarruzlar üzerine epeyce ilerlemişlerdir. Hükûmet kuvvetleri için yalnız Terrolodones'den Kalomenara giden yol açıktır. Diğer bütün yollar kesilmiştir. Bu sebeple hükûmet kuvvetleri gece yahud bugün çekilmeğe mecbur olacaktır.

Avila 5 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Asi kuvvetler dün akşam Las Rozasın ilk evlerine girmişlerdir. Madridi Valladolide bağlayan demiryolu kesilmiştir.

İki gün süren bir taarruzdan sonra asiler 7-10 kilometre derinliğinde ve 16 kilometre genişliğinde bir arazi parçası kazanmışlardır.

ARGON SERBES BIRAKILDI

Rabat 5 (A.A.) — Tetuandaki asi radyo istasyonunun haber verdiğine göre Admiral Graf Spec Alman kruvazörü tarafından zaptedilen hükûmetcilere aid Aragon adlı nakliye gemisi serbes bırakılmıştır.

MURCİE BOMBARDIMAN EDİLDİ

Madrid 5 (A.A.) — Murcieden bildirildiğine göre iki asi bombardıman tayyaresi bu şehir üzerinde uçarak kenar mahalleleri ve fabrikalar üzerine 12 bomba atmıştır.

C. Halk Partisi Kamutay grupunun toplantısı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

görüşülmek üzere esas itibarile mütalâa etmekliğimizi istemiş ve böyle bir sarih teklif alınca âzamî hüsnü niyetle tedkik ve mütalâa edeceğimzin kendisine söylenmesi üzerine derhal Fransa hariciyesine bildirerek böyle bir teklifin verileceğini vadetmiş olduğunu nakletmiştir.

Bugün Paristen avdet etmiş olan Fransa büyük elçisinin bir teklifi hâmil olmadığını ve hükûmetinden keyfiyeti derhal sorarak iki üç güne kadar bu hususta bir cevap verebileceğini söylediğini bildirmşitir.

Dr. Arasın beyanatından meselenin nasıl bir reviş alacağını tasavvur etmek mümkün olmadığı anlaşılıyordu. Söz alan hatipler, Fransanın tatbik ettiği müzakere usulünü şiddetle tenkit etmişler, açık ve anlaşılır bir usulü Türkiye efkârı umumiyesinin daha ziyade takdir edeceğini söylemişlerdir. Hatipler hayret ve infiallerini gizlemiyorlardı.

Dr. Aras tekrar kürsüye gelerek beyanatına ilâve edecek bir şey olmadığını, macerayı fırkaya sadıkane nakletmekle şimdilik iktifa ettiğini ve hadisatın almış olduğu cereyanı nihayete kadar soğuk kanlılıkla takib etmek muvafık olduğunu söylemiştir.

Bazı hatiplerin iki tarafa dostluk gösteren devletlerin bu meseledeki hareketleri hakkındaki suallerine Dr. Aras yakın bir zamanda izahat vereceğini vadederek cevabını şimdilik tehir ettiğini arzetmiştir.

Atatürkün bir tek işaretini bekliyoruz..

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Saat 15,30 da Eminönü Halkevi Toroslular ve üniversite gençliği tarafından hınca hınç doldurulmuştu. Adanalılar yakalarına rozet olarak birer pamuk kozası takmışlardı.

Merasime İstiklâl marşile başlandı. Bundan sonra Adanalı gençlerden Yahya Derman, Remziye, Bahadir, edebiyat fakültesi asistanlarından Muzaffer ve muallim İsmail Habib tarafından heyecanlı nutuklar söylendi; kurtuluş mücadelesinde büyük kahramanlıklar gösteren Adanalıların hatıraları tekrarlandı.

Edebiyat fakültesi asistanlarından Muzaffer söylediği nutukta işgal günlerinde Adanalıların uğradıkları işkenceleri ve düşmana karşı Türklerin yaptıkları kahramanca müdafaa safhalarını canlandırdıktan sonra sözü Antakya meselesine naklederek dedi ki:

«— Atatürk Adanayı kurtaracağız! demişti. Onun bu sözünü yerine getirdik. Atatürk Adana için söylediğini nasıl yerine getirdikse Antakya için söylediğini de yerine getireceğiz. Bunun için bütün vatandaşların harekete geçmesine lüzum yoktur. Bu sözü yerine getirmek için yalnız Adanalılar kâfidir. Onun bir tek işaretini bekliyoruz. Burada verdiğimiz bu sözü her zaman yerine getirmeğe kadiriz.»

Asistan Muzafferin büyük bir heyecanla söylediği bu sözler bütün gençlik tarafından şiddetle alkışlandı, salon dakikalarca «bu işareti bekliyoruz» seslerile çınladı.

Adananın kurtuluş mücadelesinde bizzat vazife almış olan general Sinan gençlerin ısrarı üzerine kürsüye çıktı.

— Ben sizin ağabeylerinizle, babalarınızla beraber çarpıştım.. cümlelerile başlayan tesirli bir nutuk söyledi ve sözlerini:

— Atatürk bizi nasıl kurtardıysa Antakyalıları da öyle kurtaracaktır. Sözlerile bitirdi. Ve çok alkışlandı.

Bu heyecanlı nutuklardan sonra Toroslu gençler eski hatıralarını anlattılar, kurtuluş günü münasebetile bir konser verildi. Ve Adana portakalları dağıtıldı. Dünkü heyecanlı toplantı bu suretle neşe içinde bitirildi.

ADANANIN KURTULUŞU ANKARADA DA KUTLANDI

Ankara 5 (Telefon) — Buradaki Adanalılar bu akşam kurtuluşları yıl dönümünü kutlamışlardır.

Muğlada verilen maden ruhsatnameleri

Muğla 5 (A.A.) — 936 yılında Muğla ili içinde altı maden ruhsatnamesi, bir krom imtiyazı verilmiş, memleket dışına 111,878 ton krom ve 12,192 ton zımpara ve 5,200 ton manganez cevheri sevkedilmiştir.

Bunlardan kazanc ve sair vergilerden maada yanız rüsum olarak hazineye 205,825 lira girmiştir. Zımpara ve kromun beher tonu ortalama olarak 18 lira tutulursa yanız bu iki madenden ilimize iki milyon 145,980 lira girmiştir.

Alpullu şeker şirketinde kaçakçılık yok

Ankara 5 (A.A.) — Öğrendiğimize göre, Alpullu şeker şirketile istihlâk vergisi noktayı nazarından bir ihtilâf mevzuu olan ve maliyece tesbit edilen rakama göre 800,000 liralık bir yekûna baliğ bulunan meselede kaçakçılık mevzuubahis değildir. İşte noktai nazar ve ictihad ihtilâfı bulunduğu için meselenin halli mahkemenin takdirine arzedilmiştir.

İngilterede mecburi askerliği istemiyorlar

Londra 5 (A.A.) — Amele fırkası teşkilâtından biri olan İngiliz üniversiteleri amele birliği dün Manchesterde akdetmiş olduğu senelik kongresinde İngiltere hükûmetinin her ne şekilde olursa olsun mecburi askerlik hizmetini kabul etmesine katî surette muhalefet etmeğe karar vermiştir.

Yunanistanda iskonto fiati indirildi

Atina 5 (A.A.) — İskonto fiati, yüzde 7 den yüzde 6 ya indirilmiştir.

Yalova, her keseye elverişli hale getirilecek

Vapur, otobüs ücreti indirilecek, yemek banyo masrafları da ucuzlatılacak

Akay işletmesi direktörü Cemil dün sabah Yalovaya gitmiştir. B. Cemil kaplıcalardaki yeni tesisatı, bilhassa modern otelin inşaatını bir defa daha gözden geçirecek ve bazı tedkiklerde bulunacaktır. Doktor Nihad Reşad da tıbbî bakımdan tedkiklerine devam ediyor.

Önümüzdeki seneden itibaren kaplıcaların halka birçok yeniliklerle açılacağı haber verilmektedir. Ve, her sene kaplıcalar bir geçen yıla nisbetle daha asri olacak, nihayet şehircilik mütehassısı tarafından yapılan plânın tamamen tatbikinden sonra Yalovada yepyeni bir şehir meydana gelecektir.

Ancak bu güzel şehri bugünkü şerait dahilinde İstanbulluların bile sık sık ziyaret edecekleri zannedilmiyor.Çünkü en az üç nüfuslu ve orta halli bir ailenin kaplıcalarda banyo yapması için yol masrafı ve yiyecek parası dahil asgarî 7,5 lira sarfetmesi lâzım gelmektedir ki, 75 lira maaşlı orta halli bir ailenin kesintisiz olarak eline geçen paranın sekizde birini bir günde sarfetmesi icap ediyor. Bu fedakârlığı göze alan aileler ancak senede bir defa kaplıcalara gidebiliyor.

Bu cihet alâkadarlaca da göz önünde tutulmuş ve tedkik mevzuu olarak ele alınması muvafık görülmüştür. Yalova kaplıcalarından herkesin istifadesi için alınması şiddetle lüzumlu olan tedbirler şu suretle hülâsa ediliyor:

1 — Yaz mevsimine mahsus olmak üzere Yalovaya gidiş ve dönüş vapur ücretlerinde bir miktar daha tenzilât yapmak.

2 —Yalovadan kaplıcalara gidip gelen otobüsleri ucuzlatmak.

3 — Kaplıcalarda çok pahalı olan tabldotta esaslı ucuzluk temin etmek.

4 — Banyo ücretlerini indirmek.

Bu dört mühim noktadan birincisi Akay idaresinin fedakârlığı ile tahakkuk ettirilebilir kanaati mevcuttur. İkincisine gelince: Yalova ile kaplıcalar arası 12 kilometredir. Yol ise İstanbulun en muntazam caddesinden ve civar şoselerinden daha güzeldir. Binaenaleyh lâstik eskimesi, makas kırılması, motörün arızalanması gibi şeyler düşünülmeden yalnız benzin masrafı hesap edilerek çok ucuz bir tarife tesbiti mümkündür. Üçüncü ve dördüncü noktalarda Akay idaresinin fedakârlığı ile tahakkuk ettirilebilecektir. Akay idaresi tedkikat sonunda bu dört mühim noktayı hallettiği takdirde ilk günler meydana gelecek zararı, bir müddet sonra fazla tehacümden mutlak surette telâfi edecektir.

İkinci derecede halli lâzım gelen cihetler de Yalova ile İstanbul arasındaki deniz yolunun kısaltılması ve kaplıcalarda bir günden fazla kalacaklar için tenzilâtlı bir tarife kabulüdür.

Türokfis reisi geldi

Türk - İtalyan ticaret alanşması müzakerelerinde bulunmak üzere Romaya giden Türk heyeti başkanı B. Bürhan Zihni şehrimize dönmüştür. B. Bürhan Zihni Romada iken Türkofis ikinci reisliğinden reisliğe tayin edilmişti. Yeni vazifesine başlamak üzere bugün Ankaraya gidecektir.

İstanbul Ofis müdürlüğüne tayin edilen Roma ticaret ataşesi B. Suphi Ziya da bugünlerde bekleniyor. Kendisine şehrimizde vekâlet etmekte olan eski baş müşavir B. Halil Mitat Roma ticaret ataşeliği vazifesine başlamak üzere bugün şehrimizden ayrılacaktır.

Bu münasebetle İstanbul Ofis müdürlüğünü vekâleten B. Necmeddin Meto idare etmeğe başlamıştır.

Karabük demir ve çelik fabrikasını yapacak grupun iki mühendisi geldi

Krabük demir ve çelik fabrikasını inşa edecek olan İngiliz grupu mühendislerinden M. Aleksandr Gib ve M. Piver dün şehrimize gelmiş ve inşaat işleri etrafında iktisat vekâletile temaslarda bulunmak üzere Ankaraya gitmişlerdir.

Çankırıda ze'zele

Çankırı 5 (A.A.) — Bu sabah beşe on beş kala yer sarsıntısı olmuştur. Sarsıntı bir çok kimseleri uykudan uyandırmıştır. Hasar yoktur.

Yüksek Deniz Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Muhammen Fiatı Lira K.	Muvakkat teminatı Lira K.	İhale tarihi ve saati
Fizik lâboratuar eşyası	5 kalem	946	70 95	21/1/937 saat 14,30

1 — Mekteb fizik laboratuarı için mübayaa olunacak beş kalem eşya yukarda yazılı gün ve saatte ihalesi yapılmak üzere açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme Yüksek deniz ticareti mektebi müdürlüğünde toplanacak komisyonca yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin 2490 sayılı kanunun 2,3 üncü maddelerindeki evsafları haiz olmaları lâzımdır. (53)

İstanbul belediyesi ilânları

Numarası	Adet
1/2	30000 Beyaz
1	1150000 Beyaz
2	35000 Kırmızı
3	44000 Yeşil
	1259000
	300000 Nümune kapsülü
	1559000

Menba su kablarında kullanılmak üzere lüzumu olan yukarda numara ve mikdarları yazılı kapsüller açık eksiltmeye konulmuştur. Bu kapsüllerin beher bin tanesine 155 kuruş fiat tahmin olunmuştur. Kapsüllerin nümunelerile şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 numaralı kanunda yazılı vesika ve 181 lira 24 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 14/1/937 perşembe günü saat 14 de Daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3862)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — 120,000 kilo Ekmek imal ettirilecektir. Unu ciheti Askeriyeden verilecek ve 100 kilo undan 143,5 kilo ekmek alınacaktır. Tahmin bedeli 2760 liradır.

2 — Şartnamesi Selimiye Askerî Satınalma komisyonunda her gün görülebilir.

3 — Eksiltme 18/1/936 pazartesi günü saat 14 de Selimiyede Tümen Askerlik Dairesi binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme açık eksiltme suretile olacaktır.

5 — İlk teminat 207 liradır.

6 — Bu işe gireceklerin bu işle meşgul olduklarına dair resmî vesaik ibraz etmeleri meşruttur. (3886)

Yoklamaya davet

Fatih As. şubesi başkanlığından:

Şubemizde kayıtlı harp malûlleri ile şehit yetimlerinin 937 yılı ikramiye tevziatı için 11/1/937 günlemecinden itibaren haftanın yalnız pazartesi - salı - çarşamba - perşembe günlerinde yoklamaları yapılacağından malûllerin resmî senet; maaş cüzdanı, muayene raporu, şehit yetimlerinin resmî senet, maaş cüzdanı nüfus hüviyet cüzdanlarile birlikte şubemiz hesap memurluğuna bizzat gelmeleri taşrada bulunan bu kabil kimselerin de kanunî vekilleri ve ya taallûkatından her hangi bir kimse ile yoklama muamelelerini 28/2/937 gününe kadar müracaatla yaptırmaları, gelmiyenlerin âkibetleri meçhul addedilerek ikramiye defterine dahil edilmiyerek hakları sakit olacağından hiç bir suretle ikramiye talebine hakları olmıyacağı için mesuliyetin kendilerine ait olduğu ehemmiyetle ilân olunur.

Kadıköy ikinci sulh hukuk hâkimliğinden: Kadıköyünde Mühürdar caddesinde 95 numarada mukim mütekait miralar Haydar Rıza Gündüz vekili tarafından hâkimliğimize tevdi ve infazı talep edilen karısı ölü Sıdıka Gündüzün vasiyetnamesi 4 şubat 937 perşembe günü saat 10 da açılacaktır. Vasiyetnamenin musaddak birer suret bilinen mirasçılara tebliğ olunmuştur. İkametgâhı bilinmiyen diğer alâkadarların kanunu medenînin 537 inci maddesi mucibince ilân olunur. (29059)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Miktarı	Cinsi	Münakasanın yapılacağı Tarih	Gün	Saati
6,725	Paket Muhtelif çap, renk ve eb'adda av kovanı			
27,850	Paket muhtelif çap ve eb'adda tapa	20/1/937	Çarşamba	15
259,000	Kutu muhtelif tüfek ve			
250,000	Adet kovan kapsülleri			
175,000	Adet muhtelif cins ve çapta revolver ve tabanca fişeği	21/1/937	Perşembe	15
2,000,000	Adet 8 No. lu dinamit kapsülü			
1,000,000	» 6 No. lu dinamit kapsülü	22/1/937	Cuma	15
500,000	» 8 No. lu elektrik kapsülü			

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı av malzemesi ile fişek, dinamit ve elektrik kapsülleri şartname ve nümuneleri mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık hizalarında gösterilen gün ve saatlerde Kabataşta levazım ve mübayaat şubelerindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin; itasını deruhte edecekleri malzeme nümunelerinden kabili ita olanlarını teklifleriyle beraber ihale gününden en çok bir hafta evveline kadar inhisarlar barut şubesine vermeleri lâzımdır.

5 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3858)

★

23/XII/936 tarihinde pazarlıkla satın alınacağı ilân olunan (75000) metre düz beyaz kanaviçe için elde edilen fiat fazla görüldüğünden pazarlık 7/1/937 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 15 e talik edilmiştir.

İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (3838)

Türkiye Ziraat Bankasından:

Bankamız için altı tip üzerine ceman yedi yüz elli adet kalamoza kabı satın alınacaktır. Nümuneyi görmek ve şeraiti anlamak üzere İkinci Kânunun on birinci Pazartesi akşamına kadar her gün öğleden sonra İstanbulda Yeni Postahane arkasında Türkiye hanının alt katında Ziraat Bankası Levazım dairesine müracaatları. (43)

Sahibi Necmeddin Sadak Umumi neşriyat müdürü: Enis Tâ Akşam matbaası